

PAŃSTWOWA INSPEKCJA SANITARNA

PAŃSTWOWY POWIATOWY INSPEKTOR SANITARNY W HRUBIESZOWIE

INFORMACJA

O STANIE BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU
HRUBIESZOWSKIEGO w 2024 ROKU

Hrubieszów

Marzec 2025 r.

SPIS TREŚCI:

- str. 3 **Zadania i zakres działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej.**
- str. 5 **Sytuacja epidemiologiczna w rejonie działania Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Hrubieszowie w 2024 roku.**
- str. 13 **Stan sanitarny podmiotów leczniczych wykonujących działalność leczniczą na terenie powiatu hrubieszowskiego w 2024 r.**
- str. 21 **Ocena stanu bezpieczeństwa sanitarnego powiatu hrubieszowskiego za 2024 rok - Oddział Laboratoryjny.**
- str. 24 **Ocena stanu sanitarnego obiektów żywieniowo-żywnościowych powiatu hrubieszowskiego za 2024 rok.**
- str. 35 **Zaopatrzenie ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi powiatu hrubieszowskiego wg. stanu na dzień 31.12.2024 rok**
- str. 44 **Stan sanitarno-higieniczny obiektów użyteczności publicznej.**
- str. 52 **Ocena stanu sanitarnego powiatu hrubieszowskiego za rok 2024 w ramach działalności Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego.**
- str. 58 **Ocena stanu bezpieczeństwa sanitarnego powiatu hrubieszowskiego w zakresie Higieny Pracy za 2024 rok.**
- str. 61 **Ocena stanu sanitarnego powiatu w 2024 r. w zakresie ograniczenia zagrożeń zdrowia publicznego stwarzanych przez środki zastępcze, nowe substancje, prekursorzy narkotyków kat. 2 i 3, substancje chemiczne, ich mieszaniny, produkty biobójcze, detergenty**
- str. 62 **Ocena stanu sanitarno – technicznego placówek oświatowo-wychowawczych.**
- str. 72 **Sprawozdanie z działalności Stanowiska Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia w 2024 r.**
- str. 78 **Podsumowanie.**

Zadania i zakres działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej

Zgodnie z Ustawą o Państwowej Inspekcji Sanitarnej dnia 14 marca 1985 r. (tj. Dz. U. z 2024 r. poz. 416) Państwowa Inspekcja Sanitarna jest powołana do realizacji zadań z zakresu zdrowia publicznego, w szczególności poprzez sprawowanie nadzoru nad warunkami:

- 1) higieny środowiska,

- 2) higieny pracy w zakładach pracy,
- 3) higieny radiacyjnej,
- 4) higieny procesów nauczania i wychowania,
- 5) higieny wypoczynku i rekreacji,
- 6) zdrowotnymi żywności i żywienia,
- 7) higieniczno-sanitarnymi, jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia, w których są udzielane świadczenia zdrowotne - w celu ochrony zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych, zapobiegania powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych.

Wykonywanie zadań polega na sprawowaniu zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego oraz prowadzeniu działalności zapobiegawczej i przeciwepidemicznej w zakresie chorób zakaźnych i innych chorób powodowanych warunkami środowiska, a także na prowadzeniu działalności oświatowo-zdrowotnej.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Hrubieszowie, realizując cele i zadania określone w Planie Zasadniczych Przedsięwzięć za 2024 r., opracowanym zgodnie z wytycznymi Głównego Inspektora Sanitarnego, uzgodnionym i zatwierdzonym przez Lubelskiego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego, wykonał min.:

- 1026 kontroli w zakresie: higieny komunalnej, żywności i żywienia, higieny pracy, higieny dzieci i młodzieży, epidemiologii, zapobiegawczego nadzoru sanitarnego, wizytacji w zakresie działań oświaty zdrowotnej i promocji,
- przeprowadzono 476 wywiadów epidemiologicznych,
- wydał 379 decyzji merytorycznych, 264 decyzji płatniczych, 42 postanowienia,
- nałożył 69 mandatów karnych,
- wykonał badań ogółem 1083,
- pobrał 458 próbek do badania,
- wykonał 6024 oznaczeń fizycznych, 1697 mikrobiologicznych,
- z zakresu zapobiegawczego nadzoru sanitarnego wykonał:

33 kontroli, wydał ogółem 198 opinii i uzgodnień.

Prowadzono analizy i opracowania epidemiologiczne, statystyczne i sprawozdawczość.

Działaniami oświatowymi w zakresie promocji zdrowia objęto szacunkowo ok. 47114 osób.

Czynności kontrolne i badania laboratoryjne przeprowadzane są zgodnie z normami:

- PN-EN ISO/IEC 17020:2012 „Ogólne kryteria działania różnych rodzajów jednostek inspekcyjnych”, stosując procedury i dokumentację kontrolną określoną zarządzeniami

Głównego Inspektora Sanitarnego (kontrole przedsiębiorców odbywają się w trybie określonym w *Ustawie z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej*),
- PN-EN ISO/IEC 17025:2018-02 „Ogólne wymagania dotyczące kompetencji laboratoriów badawczych i wzorcujących”; kompetencje laboratorium stacji potwierdzone akredytacją Polskiego Centrum Akredytacji w 2010 r. (zakres działania laboratorium w ramach nadzoru określa *Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 22 marca 2010 r. w sprawie wykazu stacji sanitarno-epidemiologicznych wykonujących badania laboratoryjne i pomiary ze wskazaniem obszaru*).

Sytuacja epidemiologiczna w rejonie działania Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Hrubieszowie w 2024 r.

Sytuacja epidemiologiczna w rejonie działania Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Hrubieszowie prowadzona jest w oparciu o zarejestrowane zgłoszenia zachorowań na choroby zakaźne i zakażenia.

Dane epidemiologiczne dotyczące występowania chorób zakaźnych w powiecie hrubieszowskim w 2024 roku w zestawieniu z rokiem poprzednim przedstawione zostały w formie opisowej oraz tabelarycznej.

1. Zachorowania na grypę

W 2024 r. zarejestrowano 327 przypadków zachorowań na grypę potwierdzoną dodatnim wynikiem szybkiego testu antygenowego, z czego 25 osób wymagało hospitalizacji. Współczynnik zapadalności na 10 tys. ludności wyniósł 56,77. Nie zgłoszono zachorowań potwierdzonych badaniem molekularnym.

W 2023 r. badaniem molekularnym potwierdzono 4 przypadki grypy, w tym 2 przypadki u dzieci do 14 roku życia. Osoby potwierdzone badaniem molekularnym były hospitalizowane. Współczynnik zapadalności na 10 tys. ludności wyniósł 0,67.

Zarejestrowano 51 przypadków zachorowań na grypę potwierdzoną dodatnim wynikiem szybkiego testu antygenowego, hospitalizowano 5 osób. Współczynnik zapadalności na 10 tys. ludności wyniósł 8,59.

W ramach nadzoru nad grypą opartego na systemie Sentinel nawiązana jest współpraca z 1 podmiotem leczniczym. W 2024 r. od pacjentów objawowych pozyskano 17 próbek materiału klinicznego do badań wirusologicznych. Wyniki badań nie potwierdziły zakażenia wirusem grypy.

2. Zakażenia SARS-CoV-2/zachorowania na COVID-19

W 2024 r. w powiecie hrubieszowskim zarejestrowano 479 przypadków zachorowań wywołanych wirusem SARS CoV-2 (wszystkie przypadki potwierdzone) – współczynnik zapadalności na 10 tys. ludności wyniósł 83,17. Najwięcej zachorowań wystąpiło we wrześniu i październiku. W 56 przypadkach osoby wymagały hospitalizacji, co stanowi 11,69% wszystkich zachorowań.

Nie odnotowano zgonów z powodu zakażenia SARS-CoV-2.

W 2023 r. zarejestrowano 578 przypadków zachorowań wywołanych wirusem SARS CoV-2 – współczynnik zapadalności na 10 tys. ludności wyniósł 97,39. Najwięcej zachorowań wystąpiło w marcu i grudniu. W 94 przypadkach osoby wymagały hospitalizacji, co stanowi 16,26%.

Z powodu zakażenia SARS-CoV-2 zmarły 3 osoby – śmiertelność wyniosła 0,5%.

W 2024 r. zarejestrowano 1 ognisko instytucjonalne wywołane SARS-CoV-2 w Szpitalu Powiatowym SPZOZ Hrubieszów – Oddział Wewnętrzny I.

W 2023 r. zarejestrowano 3 ogniska instytucjonalne wywołane SARS-CoV-2, wszystkie ogniska wystąpiły w Szpitalu Powiatowym SPZOZ Hrubieszów – Oddział Wewnętrzny I.

3. Choroby przenoszone przez kleszcze: Borelioza z Lyme, Neuroborelioza, Kleszczowe Zapalenie Mózgu (KZM):

- *Borelioza z Lyme*

W 2024 r. na terenie powiatu hrubieszowskiego zarejestrowano ogółem 22 przypadki zachorowań na boreliozę z Lyme. Współczynnik zapadalności na 10 tys. mieszkańców wyniósł 3,82. Hospitalizowano 1 osobę.

W 2023 r. na terenie powiatu hrubieszowskiego zarejestrowano ogółem 24 przypadki zachorowań na boreliozę z Lyme. Współczynnik zapadalności na 10 tys. mieszkańców wyniósł 4,04. Hospitalizowano 1 osobę.

- *Neuroborelioza, Kleszczowe zapalenie mózgu (KZM)*

W 2024 r. i 2023 r. nie zarejestrowano zachorowań na Neuroboreliozę i Kleszczowe zapalenie mózgu (KZM).

4. Zakażenia HIV, zachorowania na AIDS

W 2024 r. zarejestrowano 1 przypadek zakażenia HIV – osoba hospitalizowana. Współczynnik zapadalności na 10 tys. mieszkańców wyniósł 0,17. Nie odnotowano przypadków AIDS.

W 2023 r. nie zarejestrowano zakażeń HIV, nie odnotowano przypadków AIDS.

5. Choroby przenoszone drogą płciową

W 2024 r. zarejestrowano 1 przypadek zachorowania na kiłę. Współczynnik zapadalności na 10 tys. mieszkańców wyniósł 0,17.

W 2023 r. zarejestrowano 1 zachorowanie na rzeżączkę. Współczynnik zapadalności na 10 tys. mieszkańców - 0,17. Odnotowano również 2 przypadki zachorowania na choroby przenoszone drogą płciową wywołane przez Chlamydie. Współczynnik zapadalności na 10 tys. mieszkańców wyniósł 0,37. Brak osób poddanych hospitalizacji.

6. Inwazyjna choroba meningokokowa (ICHM)

W 2024 r. odnotowano 1 zachorowanie na chorobę pneumokokową. Badanie diagnostyczne popłuczyn oskrzelowych (BAL) potwierdziło zapalenie płuc wywołane przez *Streptococcus pneumoniae*. Współczynnik zapadalności na 10 tys. mieszkańców wyniósł 0,17.

W 2024 r. i 2023 r. nie zarejestrowano inwazyjnej choroby meningokokowej oraz choroby wywołanej przez *Haemophilus influenzae*.

7. Wirusowe zapalenie wątroby typu B, typu C i typu A

- *Wirusowe zapalenie wątroby typu B*

W 2024 roku w powiecie hrubieszowskim odnotowano 1 zachorowanie na WZW typu B. Osoba zakażona nie była hospitalizowana.

W 2023 roku odnotowano 1 przypadek zachorowania na WZW typu B bez hospitalizacji. Wszystkie zachorowania wykazane w 2024 r. i 2023 r. spełniały kryteria określone w definicji przypadku bliżej nieokreślonego wirusowego zapalenia wątroby typu B.

Współczynnik zapadalności na 10 tys. mieszkańców w 2024 r. i 2023 r. wyniósł 0,17.

- *Wirusowe zapalenie wątroby typu C*

W 2024 roku w powiecie hrubieszowskim odnotowano 4 zachorowania na WZW typu C – jedna osoba hospitalizowana.

W 2023 roku również odnotowano 4 przypadki zachorowania na WZW typu C. Osoby zakażone nie były hospitalizowane.

Wszystkie zachorowania wykazane w 2024 r. i 2023 r. spełniały kryteria określone w definicji przypadku bliżej nieokreślonego wirusowego zapalenia wątroby typu C.

W 2024 r. współczynnik zapadalności na 10 tys. mieszkańców wyniósł 0,69, natomiast w 2023 r. – 0,67.

- *Wirusowe zapalenie wątroby typu A*

W 2024 roku i 2023 r. w powiecie hrubieszowskim nie odnotowano zachorowań na WZW typu A.

8. Ogniska zatruc pokarmowych/zakażeń jelitowych

W 2024 r. nie odnotowano ognisk zatruc pokarmowych/zakażeń jelitowych. W 2023 r. odnotowano ogółem 3 ogniska zatruc pokarmowych/zakażeń jelitowych. Wystąpiło 1 ognisko domowe, w którym czynnikiem etiologicznym była *Salmonella Enteritidis*. Produktem żywnościowym mogącym mieć związek przyczynowy z chorobą były pulpety z mięsa drobiowego. Wskutek zakażenia w ognisku zachorowały dwie osoby, w tym 1 dziecko do lat 14-tu.

W pozostałych 2 przypadkach czynnikiem etiologicznym było zakażenie *Clostridioides difficile*. Ogniska wystąpiły w placówkach leczenia zamkniętego. Wskutek zakażenia w ogniskach zachorowały 4 osoby dorosłe.

9. Wybrane choroby zakaźne przewodu pokarmowego:

Salmonelozy

W 2024 r. zgłoszono 9 przypadków salmonelozy, gdzie współczynnik zapadalności na 10 tys. ludności wyniósł 1,56. W 8 przypadkach czynnikiem etiologicznym były pałeczki typu *Salmonella Enteritidis*, w 1 przypadku czynnikiem etiologicznym zachorowań były pałeczki typu *Salmonella Spp.*

Zarejestrowano 1 przypadek salmonelozy jako zakażenie pozajelitowe.

W 2023 r. zgłoszono 9 przypadków salmonelozy, gdzie współczynnik zapadalności na 10 tys. ludności wyniósł 1,52. Czynnikiem etiologicznym zachorowań były pałeczki typu:

- *Salmonella Enteritidis* – w 7 przypadkach,
- *Salmonella Derby* – w 1 przypadku,
- *Salmonella Infantis* - w 1 przypadku.

10. Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe: – wywołane jadem kielbasianym (botulizm)

W 2024 r. i 2023 r. nie odnotowano przypadków zatrucia jadem kielbasianym.

11. Inne bakteryjne zakażenia jelitowe:

*– zakażenia wywołane przez *Clostridioides difficile**

W 2024 r. zgłoszono 11 przypadków zakażeń wywołanych przez *Clostridium difficile*, wszystkie osoby były hospitalizowane. Zgłoszone przypadki wykazane jako potwierdzone. Współczynnik zapadalności na 10 tys. ludności wyniósł 1,91.

W 2023 r. zarejestrowano 25 przypadków, w tym 23 osoby hospitalizowane. Wszystkie przypadki wykazane jako potwierdzone. Współczynnik zapadalności na 10 tys. ludności wyniósł 4,21.

*- zakażenia wywołane przez *Campylobacter*:*

W 2024 r. i 2023 r. nie odnotowano przypadków zakażeń jelitowych wywołanych przez *Campylobacter*.

12. Wirusowe zakażenia jelitowe

W 2024 r. odnotowano:

- 36 przypadków zakażeń jelitowych wywołanych przez rotawirusy, w tym 4 u dzieci do lat

- 2 (wsp. zapadalności 6,25 na 10 tys. ludności),
- 19 przypadków zakażeń jelitowych wywołanych przez adenowirusy, w tym 9 u dzieci do lat 2 (wsp. zapadalności 3,30 na 10 tys. ludności),
- 50 przypadków zakażeń jelitowych wywołanych przez norowirusy, w tym 13 u dzieci do lat 2 (wsp. zapadalności 8,68 na 10 tys. ludności),
- 1 przypadek zakażenia jelitowe nieokreślone (wsp. zapadalności 0,17 na 10 tys. ludności).

W 2023 r. odnotowano:

- 14 przypadków zakażeń jelitowych wywołanych przez rotawirusy, w tym 3 u dzieci do lat 2 (wsp. zapadalności 2,36 na 10 tys. ludności),
- 19 przypadków zakażeń jelitowych wywołanych przez adenowirusy, w tym 9 u dzieci do lat 2 (wsp. zapadalności 3,20 na 100 tys. ludności),
- 1 przypadek zakażenia jelitowego wywołanego przez norowirusy (wsp. zapadalności 0,17 na 10 tys. ludności),
- 1 przypadek zakażenia jelitowe nieokreślone (wsp. zapadalności 0,17 na 10 tys. ludności).

13. Gruźlica

W 2024 r. zarejestrowano 19 przypadków zachorowań osób dorosłych na gruźlicę płuc, w tym 7 chorych prątkujących i 12 osób nie prątkujących (wsp. zapadalności 3,30 na 10 tys. ludności).

W 2023 r. zarejestrowano 11 przypadków zachorowań osób dorosłych na gruźlicę płuc, w tym 8 osób prątkujących i 3 nie prątkujące (wsp. zapadalności 1,85 na 10 tys. ludności). Nie było zachorowań w grupie wiekowej dzieci i młodzieży do 18 roku życia.

W 2024 r. wystąpiło 1 ognisko rodzinne, w którym zachorowały dwie osoby. U jednej z osób nastąpił zgon, z powodu innych przyczyn chorobowych.

Ponadto w 2024 r. zarejestrowano 2 przypadki zachorowań na mikobakteriozy.

14. Styczność i narażenie na wściekliznę/potrzeba szczepień

W 2024 r. do szczepień p/wściekliznie zakwalifikowano 31 osób. W 2023 do szczepień p/wściekliznie zakwalifikowano 11 osób.

W 2024 r. odnotowano 9 przypadków wścieklizny u zwierząt (lis-6, kot-2, kuna-1). W 2023 r. nie odnotowano przypadków wścieklizny u zwierząt.

15. Ostre porażenia wiotkie u dzieci do lat 14-tu

W 2024 r. i 2023 r. nie zarejestrowano zachorowań przebiegających z porażeniami wiotkimi u dzieci do 14 roku życia. Stale monitorowana jest sytuacja zachorowań przebiegających z ostrymi porażeniami wiotkimi u dzieci do 14 roku życia – na bieżąco sporządzane są tygodniowe meldunki o aktualnej sytuacji epidemiologicznej.

16. Choroby rzadkie (występujące sporadycznie, np. malaria, choroba Creutzfeldta-Jacoba, gorączka denga, inne zarejestrowane w danym powiecie)

W 2024 r. i 2023 r. w powiecie hrubieszowskim nie odnotowano chorób rzadkich.

Wybrane choroby zakaźne - liczba zachorowań i współczynnik zapadalności na 10 tys. ludności

Jednostka chorobowa	2023 rok		2024 rok	
	liczba	wsp. zap.	liczba	wsp. zap.
Ospa wietrzna	170	28,64	236	40,98
Różyczka	0	0	0	0
Świnka	0	0	0	0
Krztusiec	0	0	19	3,30
Płonica	6	1,01	5	0,87
Odra	0	0	0	0

W 2024 r. zarejestrowano 236 zachorowań na ospę wietrzną, natomiast w 2023 r. odnotowano 170 zachorowań.

W 2024 r. zarejestrowano 19 zachorowań na krztusiec: 16 przypadków potwierdzonych oraz 3 przypadki możliwe. W 2023 r. nie odnotowano zachorowań na krztusiec.

Zaobserwowano znaczny wzrost zachorowań na krztusiec zarówno wśród dzieci jak i osób dorosłych.

W 2024 r. odnotowano 5 przypadków zachorowań na płonicę: 1 przypadek potwierdzony oraz 4 przypadki możliwe, natomiast w 2023 r. zarejestrowano 6 przypadków zachorowań zakwalifikowane jako możliwe.

W 2024 roku, podobnie jak w roku 2023 w powiecie hrubieszowskim nie odnotowano zachorowań na różyczkę, świnkę i odrę.

17. Wnioski

W 2024 r. na terenie powiatu hrubieszowskiego zarejestrowano ogółem 1310 przypadków zachorowań na choroby zakaźne, hospitalizowano 265 osób.

W analizowanym okresie sprawozdawczym w związku z prowadzonym dochodzeniem epidemiologicznym przeprowadzono 476 wywiadów epidemiologicznych.

W porównaniu do poprzedniego roku odnotowano wzrost zachorowań na ospę wietrzną, grypę potwierdzoną szybkim testem antygenowym, krztusiec, gruźlicę, wirusowe zakażenia jelitowe wywołane przez rotawirusy i norowirusy.

Znaczny wzrost na grypę oraz wirusowe zakażenia jelitowe wywołane przez rotawirusy i norowirusy niewątpliwie związany był z łatwym dostępem do szybkich testów antygenowych. W związku z wystąpieniem ognisk wścieklizny w powiecie hrubieszowskim w roku 2024 w powiecie hrubieszowskim znacząco wzrosła liczba osób zakwalifikowanych do szczepień przeciwko wściekliznie.

W porównaniu do ubiegłego roku odnotowano spadek zachorowań wywołanych wirusem SARS CoV-2, bakteryjnych zakażeń jelitowych wywołanych przez *Clostridioides difficile* oraz chorób przenoszonych drogą płciową.

Nie odnotowano zachorowań na neuroboreliozę, kleszczowe zapalenie mózgu (KZM), WZW typu A, zachorowań na AIDS, inwazyjną chorobę meningokokową (ICHM) chorobę wywołaną przez *Haemophilus influenzae*, bakteryjne zatrucia pokarmowe wywołane jadem kiełbasianym, zakażeń jelitowych wywołanych przez *Campylobacter*, różyczkę, świnkę, odrę, ostre porażenia wiotkie u dzieci do lat 14-tu oraz choroby rzadkie.

Na podobnym poziomie utrzymywały się zachorowania na boreliozę, płonicę, WZW typu B i C, salmonelozę oraz wirusowe zakażenia jelitowe wywołane przez adenowirusy i nieokreślone.

W celu podniesienia bezpieczeństwa zdrowia mieszkańców powiatu hrubieszowskiego prowadzono działania związane z monitorowaniem zachorowań na choroby zakaźne.

Przy współpracy z pionem Oświaty Zdrowotnej prowadzono działania edukacyjne w zakresie chorób zakaźnych takich jak krztusiec, gruźlica, wścieklizna, borelioza oraz w zakresie szczepień ochronnych. Promowano zdrowy styl życia i aktywność fizyczną.

Stan sanitarny podmiotów leczniczych, wykonujących działalność leczniczą na terenie powiatu hrubieszowskiego w 2024 roku.

1. Działalność kontrolna i postępowanie administracyjne

Według ewidencji na dzień 31 grudnia 2024 r. na terenie powiatu hrubieszowskiego, ogółem funkcjonowało 116 podmiotów leczniczych, w tym:

- wykonujących stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne - 4

- 1 szpital,

- 3 zakłady opiekuńczo-lecznicze,

Na terenie działania PSSE w Hrubieszowie nie ma szpitali jednodniowych i szpitali uzdrowiskowych, zakładów pielęgnacyjno-opiekuńczych, sanatoriów, hospicjów, zakładów rehabilitacji leczniczej oraz innych stacjonarnych i całodobowych podmiotów leczniczych.

- wykonujących ambulatoryjne świadczenia zdrowotne - 47

- 31 przychodni, ośrodków zdrowia, poradni, ambulatoriów z izbą chorych,

- 2 zakłady badań diagnostycznych i medycznych laboratoriów diagnostycznych,

- 2 zakłady rehabilitacji leczniczej,

- 12 innych ambulatoriów wykonujących świadczenia zdrowotne.

- praktyki zawodowe indywidualne i grupowe prowadzące działalność leczniczą – 65

- 6 indywidualnych praktyk lekarskich,

- 19 indywidualnych praktyk lekarzy dentystów,

- 29 indywidualnych specjalistycznych praktyk lekarskich,

- 7 indywidualnych specjalistycznych praktyk lekarzy dentystów

- 2 indywidualne praktyki pielęgniarek,

- 2 inne.

W 2024 r. w ramach prowadzonego nadzoru wykonano ogółem 135 kontroli sanitarnych, w tym: 3 tematyczne, 1 interwencyjną, 9 sprawdzających.

Wydano 17 decyzji administracyjnych, w tym 7 decyzji merytorycznych, 7 decyzji płatniczych oraz 3 decyzje zmieniające termin wykonania obowiązków. W 2024 r. nie nałożono mandatów karnych.

2. Sytuacja epidemiologiczna w podmiotach leczniczych funkcjonujących na terenie powiatu hrubieszowskiego

W 2024 r. podmioty lecznicze działające na terenie powiatu hrubieszowskiego zgłosiły do Państwowej Inspekcji Sanitarnej 3 ogniska epidemiczne, w tym 1 ognisko wywołane wirusem SARS-CoV-2 oraz 2 ogniska wywołane *Acinetobacter baumannii* oporny na karbapenemy i *Acinetobacter baumannii* oporny na meropenem, aminoglikozydy, fluorochinolony.

W oddziałach szpitalnych, w których wystąpiły ogniska epidemiczne, pracownicy Pionu Epidemiologii przeprowadzili 2 kontrole. Wydano 1 decyzję administracyjną.

W związku z wystąpieniem ogniska epidemicznego zostały podjęte działania przez Zespół Kontroli Zakażeń Szpitalnych.

Zgodnie z „Procedurą postępowania w przypadku identyfikacji szczepów Enterobacteriaceae wytwarzające karbapenemazy” pacjenci, którzy w wywiadzie informują, że w ciągu ostatniego roku przebywali w innych placówkach medycznych, ZOL-ach, DPS-ach, Zakładach Karnych i hospicjach lub mieli aktywne zakażenie/nosicielstwo NDM/KCP/OXA-48/VIM przed przyjęciem do szpitala mają pobierane testy przesiewowe w kierunku CPE. Ponadto w przypadku pacjentów, którzy przyjmowani są na OIT pobierane jest badanie przesiewowe w kierunku VRE i MRSA (Oddział Chirurgii i Ortopedii badanie w kierunku MRSA).

3. Lecznictwo zamknięte

Rok	Liczba szpitali (stan na koniec roku)	Ogólna liczba skontrolowanych szpitali	Szpitaly w złym stanie higieniczno-sanitarnym i technicznym	Szpitaly w złym stanie higieniczno-sanitarnym	Szpitaly w złym stanie technicznym
2024 r.	1	1	1	0	0

3.1. Stan sanitarno-techniczny szpitali na terenie powiatu hrubieszowskiego w 2024 r.

W 2024 r. w ramach sprawowanego nadzoru sanitarnego skontrolowano 1 szpital oraz 3 Zakłady Opiekuńczo - Lecznicze. Kontrole przeprowadzono w zakresie przestrzegania przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne w ramach sprawowanego nadzoru nad warunkami higieniczno-sanitarnymi, jakie powinien spełniać personel medyczny,

sprzęt oraz pomieszczenia, w których są udzielane świadczenia zdrowotne, prowadzenia działalności przeciwepidemicznej w zakresie chorób zakaźnych.

W Szpitalu Powiatowym przeprowadzono 12 kontroli, w tym 1 kontrolę interwencyjną, 1 sprawdzającą i 2 kontrole tematyczne. W wyniku przeprowadzonych kontroli bieżących nie stwierdzono nieprawidłowości.

Podczas przeprowadzonej kontroli tematycznej stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- nieprzestrzeganie właściwego czasu izolacji pacjentów z wynikiem dodatnim w przypadku stwierdzenia zakażenia wewnątrzszpitalnego/ogniska epidemicznego zgodnie z procedurą P/SE/010 „Postępowanie w przypadku izolacji pacjentów”,
- brak w dokumentacji medycznej pacjentów informacji o przebytych zakażeniach szpitalnych,
- nagromadzenie zbyt dużej ilości zbędnego sprzętu medycznego (leżanki, wózki, podnośnik) na korytarzu oddziału.

Na stwierdzone nieprawidłowości wydano decyzję administracyjną. Zalecenie zostało wykonane w roku sprawozdawczym.

W roku sprawozdawczym ukończono kapitalny remont pomieszczeń Oddziału Rehabilitacji i Izby Przyjęć oraz zmodernizowano pomieszczenia Zakładu Opiekuńczo-Leczniczego.

Większość oddziałów szpitalnych po przeprowadzonej gruntownej modernizacji jest dostosowana do wymagań Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 marca 2019 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą (t.j. Dz.U. z 2022 r. poz. 402 z późn. zm.)

W dalszym ciągu w Samodzielnym Publicznym Zespole Opieki Zdrowotnej w Hrubieszowie są 2 oddziały w trakcie dostosowania do wymagań wyżej wymienionego Rozporządzenia. Oddziały, które nie są jeszcze dostosowane to: Oddział Wewnętrzny II i Oddział Leczenia Uzależnień.

W wyżej wymienionej placówce przeprowadzono wspólnie z Sekcją Higieny Komunalnej kontrolę interwencyjną, która dotyczyła złego stanu sanitarno-technicznego pomieszczeń Oddziału Leczenia Uzależnień, obecności insektów oraz rurczników w wodzie. Interwencja częściowo zasadna z uwagi na zły stan techniczny pomieszczeń i wyposażenia. Na stwierdzone nieprawidłowości nie wydano decyzji administracyjnej, z uwagi na prowadzone już postępowanie administracyjne w tym zakresie.

W pomieszczeniach oddziału w dniu kontroli nie stwierdzono insektów, robaków, odchodów ani śladów mogących świadczyć o ich bytowaniu.

W 2024 roku skontrolowano 3 Zakłady Opiekuńczo – Lecznicze. Ogółem przeprowadzono 6 kontroli, w tym 3 kontrole sprawdzające.

W wyniku przeprowadzonych kontroli w dwóch placówkach stwierdzono nieprawidłowości tj. w Zakładzie Opiekuńczo - Leczniczym RESTITUTIO Agnieszka Podolska-Zarosa Spółka Komandytowa Oddział w Turkowicach oraz w Zakładzie Opiekuńczo - Leczniczym RESTITUTIO Agnieszka Podolska-Zarosa Spółka Komandytowa w Zamościu Oddział w Smoligowie.

Nieprawidłowości dotyczyły niewłaściwego stanu sanitarno – technicznego pomieszczeń (ściany, sufity, drzwi i futryny drzwiowe). Na stwierdzone nieprawidłowości wydano decyzje administracyjne.

3.2. Ocena podmiotów leczniczych w zakresie dezynfekcji i sterylizacji

- *Dezynfekcja*

Procesy dezynfekcji prowadzone są prawidłowo, zgodnie z opracowanymi procedurami wewnętrznymi. Dobór preparatów dezynfekcyjnych dostosowany właściwie pod względem przeznaczenia, spektrum i czasu działania. Narzędzia bezpośrednio po użyciu poddawane są dezynfekcji wstępnej w wydzielonych pojemnikach z pokrywą i sitem opisane nazwą preparatu, stężeniem i datą sporządzania roztworu dezynfekcyjnego, podpisem osoby przygotowującej roztwór. Pojemniki właściwie dobrane do wielkości wsadu, narzędzia w pełnym zanurzeniu.

Roztwory środków dezynfekcyjnych sporządzane zgodnie z zaleceniami producenta. Osoba sporządzająca roztwory środków dezynfekcyjnych stosuje środki ochrony osobistej: fartuch, okulary, maseczka i rękawice. Preparaty są przechowywane w oryginalnych opakowaniach w zamykanych szafkach, zabezpieczone przed dostępem osób postronnych.

W większości podmiotów leczniczych mycie i dezynfekcja narzędzi wykonywana jest przy użyciu myjek ultradźwiękowych.

W Szpitalu i Przychodni Rejonowej dezynfekcja wstępna sprzętu wielorazowego użycia wykonywana jest w poszczególnych oddziałach i gabinetach zabiegowych. W dalszej kolejności sprzęt transportowany jest w wydzielonych pojemnikach do Centralnej Sterylizatorni, gdzie przed dezynfekcją właściwą w myjni – dezynfektorze narzędzia są przeglądane pod względem jakościowym, oczyszczane pod bieżącą wodą oraz przy użyciu myjni parowej i pistoletu na sprężone powietrze i wodę.

Praktyki zawodowe prowadzące działalność leczniczą, w których używany jest sprzęt wielorazowego użycia mycie i dezynfekcję sprzętu wykonują najczęściej w gabinetach. Wydzielona jest strefa skażona – blat roboczy z wanienką dezynfekcyjną, przy zlewie, w której odbywa się dezynfekcja i mycie sprzętu. Oprócz zlewu w pomieszczeniach znajduje się wydzielone stanowisko do mycia i dezynfekcji rąk wyposażone kompletnie.

- *Sterylizacja*

Pod nadzorem Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Hrubieszowie znajduje się 35 autoklawów. Urządzenia sprawne, dopuszczone do eksploatacji, posiadają aktualne przeglądy techniczne. Okresowa kontrola sprawności technicznej autoklawów przeprowadzana zgodnie z harmonogramem nie rzadziej niż raz w roku.

Sterylizacja narzędzi medycznych wielokrotnego użytku odbywa się w Centralnej Sterylizatorni w Szpitalu Samodzielnego Publicznego Zespołu Opieki Zdrowotnej w Hrubieszowie oraz w gabinetach praktyk zawodowych, w których wydzielone są stanowiska sterylizacji gabinetowej. W 5 placówkach wyodrębnione są osobne pomieszczenia na potrzeby przeprowadzania procesów dekontaminacji narzędzi.

Nieprawidłowości w zakresie procesów sterylizacji nie stwierdzono. Zapewniony jest ciąg technologiczny (od strefy skażonej do strefy sterylnej) – strefa ze sprzętem medycznym skażonym, w której odbywa się dezynfekcja i mycie maszynowe lub ręczne, strefa czysta w której dokonuje się przeglądu czystego i wysuszonego sprzętu, kompletuje w zestawy i pakuje w rękawy lub w koperty papierowo-foliowe, strefa sterylna, w której sterylne pakiety wyjmowane są z autoklawu i przekładane do miejsca przechowywania.

Centralna Sterylizatornia spełnia wymogi Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26.03.2019 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą. Centralna Sterylizatornia świadczy usługi na rzecz jednostek organizacyjnych szpitala oraz dla odbiorców zewnętrznych na podstawie zawartych umów.

Nie wykonuje się sterylizacji przy użyciu tlenku etylenu.

4. Podmioty lecznicze wykonujące ambulatoryjne świadczenia zdrowotne

Na terenie powiatu hrubieszowskiego pod nadzorem Państwowej Inspekcji Sanitarnej w roku sprawozdawczym znajdowało się ogółem 47 podmiotów leczniczych, w których udzielane były ambulatoryjne świadczenia zdrowotne (przychodnie, ośrodki zdrowia, poradnie,

ambulatoria z izbą chorych, lecznice, zakłady badań diagnostycznych i medyczne laboratoria diagnostyczne, zakłady rehabilitacji leczniczej oraz inne ambulatoria wykonujące świadczenia zdrowotne).

Placówki lecznictwa otwartego funkcjonujące na nadzorowanym terenie w większości spełniają wymogi Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 marca 2019 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą.

W 2024 r. skontrolowano 28 obiektów lecznictwa otwartego w zakresie przestrzegania przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne w ramach sprawowanego nadzoru nad warunkami higieniczno-sanitarnymi, jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia, w których są udzielane świadczenia zdrowotne, prowadzenia działalności przeciwepidemicznej w zakresie chorób zakaźnych.

Wydano 4 decyzje administracyjne. Nieprawidłowości dotyczyły złego stanu higieniczno-sanitarnego i technicznego ścian, podłóg i wyposażenia pomieszczeń oraz brak wydzielonego pomieszczenia higieniczno-sanitarnego dla pacjentów. W przypadku 3 decyzji, zalecenia zostały wykonane w roku sprawozdawczym. W przypadku 1 decyzji termin wykonania obowiązku ustalono w I kwartale 2025 r.

- *Kontrole w punktach szczepień*

Pod nadzorem Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Hrubieszowie jest 19 punktów szczepień, w tym 16 punktów szczepień realizujących PSO do 19 r.ż.

W 2024 r. przeprowadzono ogółem 34 kontrole, w tym 1 tematyczna - dotycząca przerwania łańcucha chłodniczego w urządzeniu chłodniczym przeznaczonym do przechowywania preparatów szczepionkowych w nadzorowanym punkcie szczepień.

Kontrole przeprowadzono w zakresie organizacji i wykonawstwa szczepień ochronnych.

W trakcie kontroli sprawdzano m.in.: wyposażenie gabinetu zabiegowego i lekarskiego, stan techniczny pomieszczeń i wyposażenia, procedury i instrukcje dotyczące szczepień ochronnych, sposób przechowywania preparatów szczepionkowych, przychód i rozchód preparatów szczepionkowych, czy wydzielona jest chłodziarka na preparaty szczepionkowe, w jakim stanie technicznym się znajduje, czy jest odpowiednio zabezpieczona przed dostępem osób trzecich, sposób monitorowania temperatury wewnątrz chłodziarki, czy sprzęt do pomiaru temperatury jest sprawdzany, rejestr temperatur w urządzeniu chłodniczym, sprawdzano karty uodpornienia dzieci i młodzieży do 19 roku życia, rejestr niepożądanych odczynów

poszczepiennych, rejestr dzieci wypisanych z podmiotu kontrolowanego oraz rejestr dzieci przybyłych do podmiotu kontrolowanego, rejestr osób uchylających się.

W kilku przypadkach w Podmiotach Leczniczych podczas kontroli zalecono utworzenie procedury dotyczącej przygotowania gabinetu zabiegowego do wykonywania szczepień ochronnych działającego w rozdzielnosci czasowej z innymi zabiegami oraz do przyjęcia kolejnego pacjenta, a także procedury dotyczącej wzorcowania termometru pomiarowego. Zwrócono uwagę na wzmocnienie działań profilaktycznych i edukacyjnych dotyczących szczepień ochronnych dzieci i młodzieży oraz wzmocnienie nadzoru nad osobami niezaszczepionymi. Zwrócono uwagę by w przypadku stwierdzenia uchylania się od obowiązkowych szczepień ochronnych niezwłocznie zgłaszać ten fakt do PSSE w Hrubieszowie. W 2 przypadkach poinstruowano również o konieczności zmian w częstotliwości rejestracji temperatur w lodówkach do przechowywania preparatów szczepionkowych, tak aby możliwe było dokładniejsze odtworzenie warunków ich przechowywania na podstawie zapisów z monitoringu a także, o dokonania korekty ustawień urządzenia chłodniczego oraz w razie potrzeby wykonanie mapowania komory urządzenia chłodniczego tak, aby przez cały czas zapewnić prawidłowe warunki do przechowywania preparatów szczepionkowych.

5. Działalność lecznicza wykonywana przez praktyki zawodowe

W 2024 roku na terenie powiatu hrubieszowskiego funkcjonowało 39 praktyk zawodowych indywidualnych i grupowych prowadzących działalność leczniczą (oprócz praktyki stomatologicznej).

Skontrolowano 21 obiektów w zakresie przestrzegania przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne w ramach sprawowanego nadzoru nad warunkami higieniczno-sanitarnymi, jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia, w których są udzielane świadczenia zdrowotne, prowadzenia działalności przeciwepidemicznej w zakresie chorób zakaźnych. Skontrolowane obiekty w dobrym stanie higieniczno-sanitarnym i technicznym.

Nieprawidłowości nie stwierdzono, decyzji administracyjnych nie wydano.

5.1. Działalność lecznicza wykonywana przez praktykę stomatologiczną

Na terenie powiatu hrubieszowskiego w roku sprawozdawczym funkcjonowało 26 gabinetów stomatologicznych. Skontrolowano 24 gabinety. Podczas kontroli sprawdzano stan sanitarno - techniczny pomieszczeń, urządzeń, aparatury i sprzętu będącego

na wyposażeniu, czystość bieżąca, procesy dekontaminacji, postępowanie z odpadami medycznymi oraz w zakresie opracowania i stosowania procedur medycznych w celu zapobiegania zakażeniom i chorobom zakaźnym związanych z udzielaniem świadczeń zdrowotnych.

W bieżącym roku podczas czynności kontrolnych nie stwierdzono nieprawidłowości w gabinetach stomatologicznych. We wszystkich skontrolowanych placówkach medycznych opracowane są i wdrożone procedury postępowania w zakresie mycia, dezynfekcji i sterylizacji sprzętu medycznego wielokrotnego użycia w oparciu o „Ogólne Wytyczne dla wszystkich podmiotów wykonujących procesy dekontaminacji, w tym sterylizacji wyrobów medycznych i innych przedmiotów wielorazowego użytku wykorzystywanych przy udzielaniu świadczeń zdrowotnych oraz innych czynności, podczas których może dojść do przeniesienia choroby zakaźnej lub zakażenia” z 2017 r.

Autoklawy, będące na wyposażeniu gabinetów posiadają system rejestracji elektronicznej parametrów krytycznych procesu sterylizacji (czas, temperatura, ciśnienie).

Do kontroli procesów sterylizacji używane są urządzenia PCD lub pakiety reprezentatywne.

Każdy proces kontrolowany jest wskaźnikami fizycznymi w postaci wydruków, testami chemicznymi klasy V lub VI (kontrola wsadu) oraz testami chemicznymi klasy IV i V (kontrola pakietu), gdy nie jest stosowany przyrząd PCD lub pakiet reprezentatywny oraz okresowo ampułkowymi testami biologicznymi. Zgodnie z wytycznymi testy biologiczne wykonywane są z częstotliwością raz w tygodniu. Inkubacja wskaźników we własnym zakresie.

W celu sprawdzenia prawidłowego usuwania powietrza i penetracji pary wodnej przed rozpoczęciem pracy autoklawu zakładany jest test sprawności technicznej urządzenia – test Bowie-Dicka.

Prowadzone są zapisy z procesu sterylizacji – raporty, które uwzględniają: datę sterylizacji, nazwę i liczbę wyrobów lub zestawów poddanych sterylizacji, kod cyklu, parametry fizyczne, chemiczne i biologiczne.

Sterylny pakiety z narzędziami przechowywane prawidłowo w szczelnie zamykanych szufladach i szafkach, najczęściej w gabinecie lekarskim. Pakiety dobierane właściwie do wielkości sprzętu, wypełniane nie więcej niż do $\frac{3}{4}$ objętości. Przed każdym użyciem sprawdzana jest szczelność pakietów.

Częstotliwość prowadzenia kontroli wewnętrznych jest zgodna z obowiązującymi przepisami potwierdzona stosowną dokumentacją. Kontrole wewnętrzne najczęściej przeprowadzane w zakresie stosowania procedur zapobiegania zakażeniom i chorobom

zakaźnym związanym z udzielaniem świadczeń zdrowotnych, przestrzegania procedur dekontaminacji sprzętu, higieny rąk, stosowania środków ochrony indywidualnej, postępowania z odpadami medycznymi oraz sprzątania pomieszczeń.

6. Podsumowanie / wnioski

Stan sanitarno-techniczny podmiotów leczniczych w powiecie hrubieszowskim sukcesywnie ulega poprawie w wyniku prowadzonych prac remontowych i modernizacji obiektów. Na bieżąco placówki wyposażane są w nowe urządzenia i sprzęty, które wpływają na zachowanie wyższego stopnia aseptyczności.

W wyniku kontroli przeprowadzonych w zakresie nadzoru epidemiologicznego nieprawidłowości stwierdzono w 6 obiektach co stanowi 7,8% skontrolowanych placówek medycznych.

Poprawie ulega nadzór nad ogniskami zakażeń szpitalnych. Zespół ds. Zakażeń Szpitalnych w przypadku podejrzenia ogniska epidemicznego podejmuje natychmiastowe działania zmierzające do ograniczenia rozprzestrzeniania się zakażenia. Działania ukierunkowane są na przeciwdziałanie występowaniu zakażeń zarówno wśród pacjentów jak i personelu.

W związku z rosnącą liczbą osób uchylających się od szczepień ochronnych pracownicy Sekcji Nadzoru P/Epidemicznego do spraw szczepień prowadzą działania mające na celu zachęcenie rodziców do zaszczepienia swoich dzieci. Wysyłano pisma informacyjne o dobrodziejstwie szczepień, prowadzono postępowania administracyjne w stosunku do rodziców uchylających się od obowiązku szczepień ochronnych. Ponadto współpracowano ze świadczeniodawcami realizującymi Program Szczepień Ochronnych w zakresie nadzoru nad wykonawstwem obowiązku szczepień oraz w zakresie działań profilaktycznych i edukacyjnych dotyczących szczepień ochronnych dzieci i młodzieży.

Ocena stanu bezpieczeństwa sanitarnego powiatu hrubieszowskiego za 2024 rok – Oddział Laboratoryjny.

Laboratorium PSSE w Hrubieszowie (Nr certyfikatu AB 1148) współuczestniczy w zabezpieczaniu stanu sanitarno-epidemiologicznego powiatu hrubieszowskiego wykonując badania diagnostyczne chorobotwórczych i zakaźnych patogenów.

Oddział Laboratoryjny PSSE w Hrubieszowie wykonuje badania mikrobiologiczne w ramach działalności statutowej i usługowej w zakresie:

- diagnostyki zakażeń jelitowych:
- pałeczkami rodzaju *Salmonella*,
- pałeczkami rodzaju *Shigella*,
- pałeczkami enteropatogennymi *Escherichia coli*,
- rotawirusami i adenowirusami,
- biologicznej oceny skuteczności procesu sterylizacji:
- wykrywanie drobnoustrojów *Geobacillus stearothermophilus* w biologicznym wskaźniku kontroli skuteczności procesu sterylizacji parą wodną w nadciśnieniu,
- wykrywanie drobnoustrojów *Bacillus subtilis* w biologicznym wskaźniku kontroli skuteczności procesu sterylizacji suchym gorącym powietrzem.

Laboratorium PSSE w Hrubieszowie wykonuje badania sanitarno-epidemiologiczne dla branżowców w szczególności dla sektora żywnościowego, Jednostki Wojskowej, Komendy Policji, Zakładu Karnego w Hrubieszowie oraz badania diagnostyczne zakażeń jelitowych dla podmiotów leczniczych (Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Hrubieszowie, Niepublicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej, prywatnych gabinetów lekarskich).

Laboratorium PSSE w Hrubieszowie funkcjonuje w Zintegrowanym Systemie Badań Laboratoryjnych Inspekcji Sanitarnej w województwie lubelskim, zostało umieszczone w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 22 marca 2010 r. w sprawie wykazu stacji sanitarno-epidemiologicznych wykonujących badania laboratoryjne i pomiary ze wskazaniem obszaru (Dz. U z 2010 r. Nr 55 p. 336) i wykonuje badania diagnostyczne dla powiatu hrubieszowskiego i tomaszowskiego.

Oddział Laboratoryjny PSSE w Hrubieszowie w ramach działalności statutowej i usługowej wykonał w 2024 r. dla powiatu hrubieszowskiego i tomaszowskiego:

- 2 519 badań epidemiologicznych,
- przebałał 3 517 próbek,
- wykonał 10 950 oznaczeń,

w tym dla powiatu hrubieszowskiego:

- 1 530 badań epidemiologicznych,
- przebałał 2 043 próbki,
- wykonał 6 368 oznaczeń,

w ramach działalności usługowej:

- 1 316 badań,
- przebadał 1 722 próbki,
- wykonał 5 300 oznaczeń,

w ramach działalności statutowej:

- 214 badań,
- przebadał 321 próbek,
- wykonał 1068 oznaczeń.

W 2024 r. Laboratorium wydało ogółem 52 wyniki (+), w tym dla powiatu hrubieszowskiego wydało 30 wyników (+) zgodnie z poniższym:

- salmonella – 26 (salmonellozy zostały wywołane przez szczepy: Salmonella Enteritidis, Salmonella Infantis, Salmonella Derby)
- rotawirus – 4.

Wyżej wymienione patogeny zdiagnozowano u osób chorych oraz wykonujących badania sanitarno -epidemiologiczne tzw. branżowców, którzy zostali skierowani przez lekarzy medycyny pracy celem pozyskania orzeczenia stwierdzającego brak przeciwwskazań do podjęcia pracy.

Wykryte w laboratorium zakaźne czynniki chorobotwórcze zostały zgłoszone do właściwego Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego, co umożliwiło prowadzenie właściwego nadzoru sanitarno-epidemiologicznego nad potencjalnym źródłem zakażenia ludności w powiecie hrubieszowskim oraz tomaszowskim i przyczyniło się do minimalizacji ryzyka wynikającego z obecności tychże patogenów.

Laboratorium Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Hrubieszowie posiada akredytację Polskiego Centrum Akredytacji. Jako jedyne rodzime laboratorium w powiecie hrubieszowskim uzyskało 5 lutego 2010 r. Certyfikat Akredytacji Nr AB 1148, który potwierdza kompetencje do wykonywania badań określonych w zakresie akredytacji oraz spełnienie standardów europejskich wynikających z wymogów normy PN-EN ISO/IEC 17025 „Ogólne wymagania dotyczące kompetencji laboratoriów badawczych i wzorcujących”.

Laboratorium uczestniczy w krajowym systemie akredytacji i jest pod stałym nadzorem Polskiego Centrum Akredytacji, corocznie odbywają się audyty prowadzone przez specjalistów z całej Polski z dziedziny mikrobiologii i systemu zarządzania celem monitorowania kompetencji laboratorium i spełnienia wymagań w/w normy. Do chwili obecnej auditorzy nie stwierdzili w Laboratorium żadnych niezgodności. W październiku 2024 r. miała miejsce

coroczna ocena Polskiego Centrum Akredytacji zaś w kwietniu odbyła się kontrola najwyższego kierownictwa Działu Laboratoryjnego w Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Lublinie. Przeprowadzone audyty potwierdziły wysokie kompetencje Laboratorium. W 2024 r. wzorem lat ubiegłych Laboratorium kontrolowało ważność swoich wyników badań i uczestniczyło w tzw. badaniach biegłości w renomowanych jednostkach krajowych i międzynarodowych tj. w Centralnym Ośrodku Badań Jakości w Diagnostyce Mikrobiologicznej w Warszawie oraz w Labquality w Helsinkach. Otrzymane z Warszawy i Helsinek próbki zostały zbadane w Laboratorium PSSE w Hrubieszowie, a otrzymane wyniki zgłoszono do organizatorów sprawdzianów celem ich weryfikacji i oceny. Podobnie jak dotychczas Laboratorium uzyskało pozytywne oceny z Centralnego Ośrodka Badań Jakości w Diagnostyce Mikrobiologicznej w Warszawie oraz z Labquality w Helsinkach.

Z uwagi na uzyskaną akredytację wyniki powiatowego, hrubieszowskiego Laboratorium są honorowane w całej Unii Europejskiej oraz w krajach będących sygnatariuszami wielostronnych porozumień EA MLA oraz ILAC MRA czyli w ponad 100 krajach całego świata.

Potwierdzone kompetencje Oddziału Laboratoryjnego stanowią gwarant ważności wykonywanych badań w Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Hrubieszowie i umożliwiają podjęcie właściwych działań sanitarno-epidemiologicznych Państwowemu Powiatowemu Inspektorowi Sanitarnemu w powiecie hrubieszowskim.

Ocena stanu sanitarnego obiektów żywieniowo-żywnościowych powiatu hrubieszowskiego za 2024 rok

Głównym zadaniem Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie nadzoru nad warunkami zdrowotnymi żywności, żywienia oraz nad materiałami i wyrobami do kontaktu z żywnością jest zapewnienie odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa zdrowotnego żywności produkowanej i wprowadzanej do obrotu.

Zadanie to realizowano poprzez prowadzenie urzędowych kontroli w zakresie spełnienia wymagań sanitarnych i zdrowotnych określonych w przepisach prawa żywnościowego.

Wykonując swoje zadania Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Hrubieszowie w roku 2024 zewidencjonował w rejestrze 4762 obiektów żywieniowo-żywnościowych, w tym:

- 4286 obiektów produkcji żywności - wytwórnie lodów i automaty, piekarnie i ciastkarnie,

wytwórnie wód gazowanych, przetwórnice owocowo-warzywne, młyny, cukrownie, zakład garmazeryjny, zakład produkcji suplementów diety i inne wytwórnie żywności, w tym podmioty produkcji pierwotnej w liczbie 4266,

- 364 obiekty obrotu żywnością - hurtownie, sklepy, kioski, środki transportu żywności i inne obiekty obrotu, w tym punkty sprzedaży środków spożywczych na stacjach CPN, apteki, sklepy zielarskie, sportowe, punkty skupu zbóż, owoców itp.,
- 107 obiektów żywienia zbiorowego - bary, restauracje, domy weselne, punkty małej gastronomii, stołówki (szkolne, przedszkolne, w żłobkach) i inne zakłady żywienia,
- 5 obiektów obrotu materiałami i wyrobami do kontaktu z żywnością.

Ogółem w roku bieżącym zaplanowano do kontroli 257 obiektów, skontrolowano 231 z zaplanowanych do kontroli, 26 nieskontrolowanych ze względu na czasowe zawieszenie działalności/likwidację w tym 1 zakład produkcyjny, 20 obrotu żywnością i 5 żywienia zbiorowego otwartego. Prowadzono na bieżąco rejestrację napływu wniosków producentów produkcji pierwotnej o wpis do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli PIS (wydano 465 zaświadczeń dla producentów produkcji pierwotnej).

W 2024 r. w obiektach żywnościowo-żywnościowych przeprowadzono 404 kontrole, w tym kontrole kompleksowe w oparciu o arkusze oceny stanu sanitarnego, tematyczne, interwencyjne, sprawdzające, 183 z nich to kontrole przeprowadzone pozaplanowo.

Są to:

- 32 tematyczne, dot. oceny bieżącego stanu sanitarnego w okresie wakacyjnym, związane z poborem próbek do badań laboratoryjnych,
- 85 rekontroli, których celem było sprawdzenie skuteczności nałożonych sankcji karnych w tym: wykonania obowiązków ujętych w wydanych decyzjach nakazowych lub usunięcia uchybień zawartych w protokołach kontroli,
- 38 kontroli interwencyjnych podejmowanych w wyniku:
 - powiadomień otrzymywanych w ramach funkcjonowania systemu RASFF o niebezpiecznej żywności mogącej znajdować się w obrocie
 - doniesień zgłaszanych przez konsumentów. Sprawy zgłaszane dotyczyły głównie:
 - wykorzystywania niewłaściwej jakości produktów żywnościowych do produkcji posiłków,
 - wprowadzania do sprzedaży środków spożywczych o niewłaściwej jakości zdrowotnej,
 - braku warunków do utrzymania higieny osobistej oraz niezachowania higieny przy produkcji żywności,

- braku aktualnych orzeczeń lekarskich do celów sanitarno-epidemiologicznych pracowników,
- złego stanu sanitarno- porządkowego w zakładach żywienia zbiorowego.

Część interwencji wg stanu z dnia kontroli uznano za zasadne 4, niezasadne w całości lub części 6, w toku rozpatrzenia 1; pozostałe 28 kontroli związane były z wnioskami przedsiębiorców o zatwierdzenie zakładu, rozszerzenie zakresu prowadzonej działalności.

W 89 zakładach stwierdzono niezgodności z wymaganiami prawa. Najczęściej stwierdzane niezgodności dotyczyły:

- nieprawidłowy stan sanitarno-techniczny pomieszczeń, urządzeń, sprzętu i powierzchni stykających się z żywnością (np. ściany, sufity, podłogi, drzwi, meble kuchenne, urządzenia chłodnicze)
- nieprzestrzeganie higieny produkcji i sprzedaży (brak bieżącej czystości i porządku, brak lub nieprawidłowa odzież ochronna, brak dokumentacji o stanie zdrowia, brak segregacji w przechowywaniu i odważaniu żywności)
- brak segregacji w przechowywaniu i rozważaniu żywności gotowej do spożycia i surowej
- w obrocie żywność przeterminowana
- zasady systemu HACCP niewdrożone - brak zapisów w rejestrach z wykonywanych czynności, procedury niedostosowane do zakresu prowadzonej działalności, część dokumentów niedopracowana
- nieprzestrzeganie warunków temperaturowych przy przechowywaniu środków spożywczych nietrwałych mikrobiologicznie

Za usterki w bieżącym stanie sanitarno-porządkowym nałożono 66 mandatów karnych na kwotę 14950,00 zł.

Wobec nieprawidłowości i usterek stwierdzanych podczas kontroli, w celu poprawy stanu sanitarnego nadzorowanych obiektów podejmowano działania decyzyjne.

Ogółem wydano 308 decyzji administracyjnych w tym: w tym 60 decyzje nakazowe, wystawione w związku z naruszeniem stanu sanitarno-technicznego pomieszczeń, urządzeń i sprzętu, 172 decyzji opłatowych i 76 innych. Wystawiono 2 tytuły wykonawcze i 4 postanowienia o nałożeniu grzywny w celu przymuszenia z kosztami na kwotę 2200,00 zł. Nie kierowano wniosków o ukaranie do Sądu. Nie kierowano wniosków o ukaranie do Lubelskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego z art. 103 Ustawy o bezpieczeństwie żywności i żywienia.

W ramach wykonywania obowiązków ustawowych wystawiono 25 decyzji zatwierdzających zakłady, 4 decyzje rozszerzających działalność, wydano 465 zaświadczeń

wpisu do rejestru PIS producentów produkcji pierwotnej.

W ramach realizacji planu poboru próbek pobrano do badań laboratoryjnych 175 próbek żywności w roku 2024 (nie wykazano 3 próbek żywności pobranych w roku 2023 z wynikiem w roku 2024) oraz 4 próbki materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością.

Lp.	Rodzaj pobranych próbek	Ilość pobranych	Ilość zdyskwalifikowanych
1.	Środki spożywcze	175	1 (papryka)
2.	Substancje dodatkowe	-	-
3.	Materiały i wyroby do kontaktu z żywnością	4	-
4.	Próby sanitarne	-	-
Ogółem		179	1(papryka)

W kierunku zanieczyszczeń mikrobiologicznych oceniono 104 próbki, żadnej nie kwestionowano.

W zakresie parametrów chemicznych takich jak metale szkodliwe dla zdrowia oceniono 14 próbek, w tym 1 próbkę (papryka świeża w kierunku metali ciężkich: ołów, kadm, rtęć) zdyskwalifikowano z uwagi na przekroczenie NDP kadmu w badanej próbce wykonanych przez Wojewódzką Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Lublinie Dział Laboratoryjny wg sprawozdania z badań Nr DL-OBF.9052.4.1723.2024 z dnia 03.10.2024 r. Nałożono na właściciela gospodarstwa rolnego mandat karny w wysokości 200 zł. z uwagi na brak dokumentacji identyfikującej sprzedaż papryki odbiorcom indywidualnym ze zbioru z roku 2024. Właściciel gospodarstwa nie prowadził sprzedaży kwestionowanej papryki do zakładów produkcyjnych.

Z uwagi na to, że dla stwierdzonego przekroczenia kadmu określonego w Rozporządzeniu Komisji (WE) nr 2023/915 z dnia 25.04.2023 r. (Dz. Urz. UE L 119 z dnia 05.05.2023 r.) najwyższy dopuszczalny poziom dla warzyw wynosi 0,020 mg/kg, wartość tą przyjęto jako próg alarmowy i z uwagi na jego przekroczenie ($0,028 \pm 0,006$ mg/kg) zgłoszono w dniu 04.10.2024r. produkt do systemu RASFF.

W zakresie parametrów chemicznych ponadto oceniono: pozostałości pestycydów

(15 próbek), substancje dodatkowe (8 próbek), mikotoksyny (10 próbek, w tym 2 pobrane w roku 2023 - wynik badania w roku 2024), azotany (2 próbki). Zbadano również próbki w kierunku: skażenie promieniotwórcze (3 próbki), w kierunku zawartości Wit. C+ znakowanie w PSSE Hrubieszów (2 próbki), obecność glutenu + znakowanie w PSSE Hrubieszów (1 próbka), histamina (5 próbek), alkaloidy opium (1 próbka pobrana w roku 2023 – wynik badania w roku 2024), alkaloidy tropanowe (1 próbka), alkaloidy tropanowe + znakowanie (1 próbka), GMO (2 próbki), akryloamid (2 próbki), alergen + znakowanie (1 próbka), składniki mineralne + znakowanie (2 próbki), napromieniowanie + znakowanie (2 próbki) – zdyskwalifikowano 1 próbkę pobraną w roku 2023 (wynik badania w roku 2024) pn. „KOTÁNYI Kmin Rzymi” zbadany w zakresie alkaloidów pirolizydynowych w Państwowym Instytucie Zdrowia Publicznego PZH - Państwowy Instytut Badawczy, sprawozdanie z badań Nr 1100/366/23/LHŻ/F z dnia 12.02.2024 r. stwierdzono przekroczenie dopuszczalnego poziomu sumy alkaloidów pirolizydynowych wartość tą przyjęto jako próg alarmowy i z uwagi na jego przekroczenie ($776 \pm 273 \mu\text{g/kg}$) zgłoszono produkt do systemu RASFF w dniu 13.02.2024 r. Informacje o wynikach badań przesłano do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w m. st. Warszawie nadzorującego producenta oraz do Państwowego Inspektora Sanitarnego w Piotrkowie Trybunalskim nadzorującego Centrum Dystrybucyjne Marketu Kaufland, zaopatrujące Market w Hrubieszowie, z którego została pobrana próbka.

Ponadto zbadano 2 próbki w zakresie antybiotykooporności (*E. coli* wytwarzających ESBL, AmpC oraz *E. coli* wytwarzających karbapenemazy) w Państwowym Instytucie Weterynaryjnym w Puławach, w tym 1 zdyskwalifikowano pn. „Mięso na gulasz z fileta z piersi indyka” zbadaną w zakresie oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe u bakterii zoonotycznych i komensalnych: *E. coli* wytwarzające ESBL, AmpC oraz *E. coli* wytwarzające karbapenemazy w Państwowym Instytucie Weterynaryjnym – Państwowy Instytut Badawczy w Puławach – wg sprawozdania z badań Nr P/24/20608 z dnia 27.06.2024 r. stwierdzono wykrycie w 25 g *Escherichia coli* (szczepy odporne na cefalosporyny)- informację o wynikach badań przesłano do Powiatowego Inspektoratu Weterynarii w Zielonej Górze nadzorującego producenta badanego produktu.

Z grupy materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością oceniono w zakresie migracji specyficznej ołowiu i kadmu (3 próbki), formaldehyd (1 próbka) - nieprawidłowości nie stwierdzono.

Do oceny znakowania pobrano 1 próbkę środka specjalnego przeznaczenia medycznego (z grupy 2404) oraz 1 próbkę z grupy produkty zbożowe przetworzone dla dzieci – próbek nie

kwestionowano.

Próbki do badań pobierano z zakładów produkcyjnych, podmiotów produkcji pierwotnej oraz z miejsc obrotu - dane zbiorcze dotyczące miejsca poboru próbek przedstawia tabela:

Lp	Miejsce pobrania prób	Ilość pobranych prób	Ilość zdyskwalifikowanych prób
1.	Wytwórnice lodów	5	0
2.	Młyny	2	0
3.	Inne wytwórnice żywności (<i>podmioty produkcji pierwotnej</i>)	4	1 (papryka)
4.	Sklepy ogółem	157	0
	<i>w tym supermarkety</i>	145	0
5.	Inne obiekty obrotu żywnością	9	0
6.	Miejsca obrotu materiałami i wyrobami do kontaktu z żywnością	2	0
	<i>w tym sklepy</i>	2	0
Ogółem		179	1

Główne przyczyny wycofywania żywności z obrotu to:

- w ramach powiadomień RASFF. Odnosiły się one do żywności, w tym suplementów diety oraz do materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością.

Obecność w obrocie produktów niebezpiecznych odnotowano w przypadku 5 zgłoszeń, proces wycofywania ich przez podmioty monitorowano, żądając dokumentów potwierdzających zwrot, bądź utylizację, były to:

- „Paluszki panierowane z dorsza MARINERO 300 g” z uwagi na zanieczyszczenie ciałem obcym (fragment folii) – 6 szt.
- Herbata czarna liściasta Yunan pochodząca z Wietnamu z uwagi na przekroczenie NDP antrachinonu oraz lambda-cyhalotryny – 170 szt.
- „ETI TEA BISCUITS – Herbatniki” z uwagi na stwierdzenie przekroczenia poziomu obecności akryloamidu – 2 szt.
- Propolis Forte 30 tabletek o smaku pomarańczowym z uwagi na zanieczyszczenie ciałem obcym (fragmenty metalu) – 1 szt.

- Łopatka do patelni z uwagi na stwierdzenie przekroczenia migracji specyficznej PAA – 22 szt.

Do systemu RASFF w roku 2024 zgłoszono dwie próbki:

- próbkę (papryka świeża) produktu żywnościowego pochodzącego od producenta zlokalizowanego na terenie nadzorowanego powiatu w kierunku metali ciężkich: ołów, kadm, rtęć zdyskwalifikowano z uwagi na przekroczenie NDP kadmu w próbce zbadanej przez Wojewódzką Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Lublinie Dział Laboratoryjny, sprawozdanie z badań Nr DL-OBF.9052.4.1723.2024 z dnia 03.10.2024 r. Z uwagi na to, że dla stwierdzonego przekroczenia kadmu określonego w Rozporządzeniu Komisji (WE) nr 2023/915 z dnia 25.04.2023 r. (Dz. Urz. UE L 119 z dnia 05.05.2023 r.) najwyższy dopuszczalny poziom dla warzyw wynosi 0,020 mg/kg, wartość tą przyjęto jako próg alarmowy i z uwagi na jego przekroczenie ($0,028 \pm 0,006$ mg/kg) zgłoszono produkt w dniu 04.10.2024 r. do systemu RASFF
- próbkę środka spożywczego pn. „KOTÁNYI Kmin Rzymski” (pobraną w roku 2023 - wynik badania w roku 2024), zbadano w zakresie alkaloidów pirolizydynowych w Państwowym Instytucie Zdrowia Publicznego PZH- Państwowy Instytut Badawczy, sprawozdanie z badań Nr 1100/366/23/LHŻ/F z dnia 12.02.2024 r., w której stwierdzono przekroczenie dopuszczalnego poziomu sumy alkaloidów pirolizydynowych wartość tą przyjęto jako próg alarmowy i z uwagi na jego przekroczenie (776 ± 273 µg/kg) zgłoszono produkt do systemu RASFF w dniu 13.02.2024 r.
- Wycofaniu podlegały artykuły przeterminowane w opakowaniach jednostkowych zarówno trwale jak i nietrwałe mikrobiologicznie. Z uwagi na niewielkie partie do wycofania, decyzji nakazowych nie wydawano, w każdym przypadku winnych karano grzywną w drodze mandatu karnego i wydawano polecenie natychmiastowego wycofania z obrotu i przekazania dokumentu dalszego postępowania z kwestionowaną żywnością. W wielu przypadkach kwestionowana żywność niszczona była podczas kontroli.

W ewidencji Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Hrubieszowie w roku 2024 pod nadzorem znajdowało się 50 stołówek, w tym:

- stołówki szkolne - 29 (w tym 13 prowadzące żywienie w formie cateringowej),
- stołówki przedszkolne - 13 (w tym 5 prowadzące żywienie w formie cateringowej),
- stołówki w żłobkach - 1 prowadząca żywienie w formie cateringowej,
- stołówka w Bursie - 1,
- blok żywieniowy SP ZOZ – 1,

- inne zakłady żywienia (stołówka Zakładu Opiekuńczo-Leczniczego „Droga Życia” w Smoligowie, stołówka Centrum Integracji Społecznej w Mienianach, w tym 3 w systemie cateringowym: stołówka Zakładu Opiekuńczo-Leczniczego „Droga Życia w Turkowicach, punkt żywieniowy Dziennego Domu Pobytu dla Seniorów w Hrubieszowie oraz Kuchnia dla osadzonych w Zakładzie Karnym w Hrubieszowie).

Skontrolowano 30 zakładów, wszystkie uzyskały ocenę pozytywną. Ogółem przeprowadzono 32 kontrole (w tym 28 wynikających z kontroli zaplanowanych, 3 w związku z zatwierdzeniem zakładu oraz 1 kontrolę pozaplanowo w związku z zorganizowanym wypoczynkiem letnim. W 1 zakładzie stwierdzono niezgodności z wymaganiami prawa.

Ogółem wystawiono 8 decyzji w tym: na poprawę stanu sanitarno-technicznego wydano 1 decyzję nakazową, 2 decyzje opłatowe, 1 zmieniającą termin wykonania obowiązków, 3 zatwierdzające oraz 1 decyzję zmieniającą decyzję zatwierdzającą.

Postępowania mandatowego nie stosowano.

Do oceny sposobu żywienia dzieci i młodzieży pobrano ogółem 8 dekad: 3 w stołówkach szkolnych, 4 w przedszkolnych i 1 w Bursie. Negatywnie oceniono żywienie we wszystkich stołówkach. W 8 przypadkach za nieprawidłowe zestawienia dekadowe, w tym w 4 za niepoprawne układanie jadłospisów. Stwierdzono zaniżoną wartość energetyczną posiłków (1) oraz niedobory w spożyciu wapnia (8), żelaza (6) i Wit. C (1).

Ocenę sposobu żywienia przeprowadzono z wykorzystaniem programu komputerowego Wikt Pro 4.0 oraz w oparciu o zalecenia Instytutu Żywności i Żywienia w Warszawie zawarte w publikacjach.

O stwierdzonych nieprawidłowościach informowano dyrektorów szkół oraz organy nadrzędne (Burmistrz Miasta, Wójtowie Gmin) z poleceniem podjęcia działań na rzecz poprawy żywienia dzieci i młodzieży. Nie kierowano wniosków o ukaranie do LPWIS.

W roku 2024 nadzór sanitarny pełniony był nad blokiem żywieniowym Samodzielnego Publicznego Zespołu Opieki Zdrowotnej w Hrubieszowie, ul. Piłsudskiego 11, 22-500 Hrubieszów.

W obiekcie prowadzone jest żywienie całodziennie, którego proces kulinarny przebiega od surowca do gotowej potrawy. Obiekt skontrolowano i oceniono na podstawie arkusza oceny zakładu jako zgodny. Ogółem przeprowadzono 1 kontrolę wynikającą z planu kontroli.

Wydano 3 decyzje administracyjne, w tym 1 dotyczącą poprawy stanu sanitarno-technicznego pomieszczeń, urządzeń i sprzętu oraz 1 dotyczącą zmiany terminu wykonania obowiązków na

wniosek strony, 1 decyzję opłatową. Postępowanie administracyjne w sprawie wyegzekwowania nałożonych obowiązków natury sanitarno-technicznej w toku.

Mandatów karnych nie nakładano. Nie kierowano wniosków o ukaranie do LPWIS.

Pobrano do analizy – oceny teoretycznej żywienie dekadowe pacjentów.

Jadłospisy były układane prawidłowo.

W zestawieniu średniego spożycia składników pokarmowych stwierdzono niewielkie niedobory w spożyciu: wapnia, żelaza i witaminy B1. Zalecono nieznacznie zwiększyć spożycie mleka i produktów mlecznych oraz produktów zbożowych z pełnego przemiału.

O wynikach oceny poinformowano Dyrektora zakładu z zaleceniem podjęcia natychmiastowych działań na rzecz poprawy żywienia pacjentów.

Na terenie działania Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Hrubieszowie funkcjonują 2 stołówki podmiotów leczniczych jakim jest Zakład Opiekuńczo-Leczniczy „Droga Życia” w Smoligowie 71, 22-530 Mircze oraz Zakład Opiekuńczo Leczniczy „Droga Życia” w Turkowicach 131, 22-546 Turkowice (żywienie w systemie cateringowym).

Stołówki prowadzą całodienne wyżywienie:

- stołówka w Smoligowie: w dniu kontroli korzystało z wyżywienia 190 pensjonariuszy, wydawane były 4 posiłki - śniadanie, II śniadanie, obiad, kolacja
- stołówka w Turkowicach: w dniu kontroli korzystało z wyżywienia 87 pensjonariuszy, wydawane były 3 posiłki (formie cateringu) – śniadanie, obiad, kolacja.

Produkcja posiłków w Zakładzie Opiekuńczo-Leczniczym w Smoligowie prowadzona jest w pełnym cyklu produkcyjnym od surowca do gotowej potrawy.

Pobrano do analizy – oceny teoretycznej żywienie dekadowe pacjentów.

Jadłospisy układane były prawidłowo. W średnim spożyciu składników pokarmowych stwierdzono niedobory wapnia, żelaza oraz witamin: B1, B2 i E. Zalecono zwiększyć spożycie: mleka i produktów mlecznych oraz produktów zbożowych, wprowadzić do jadłospisu pieczywo z pełnego przemiału.

Ocenę sposobu żywienia przeprowadzono z wykorzystaniem programu komputerowego Wikt Pro. 4.0 oraz w oparciu o zalecenia Instytutu Żywności i Żywienia w Warszawie zawarte w publikacjach.

W celu wyeliminowania nieprawidłowości w zakresie żywienia pensjonariuszy poinformowano Dyrektora Zakładu Opiekuńczo-Leczniczego Oddział w Smoligowie o podjęciu działań naprawczych w zakresie żywienia.

W 2024 r. w stołówkach przeprowadzono 3 kontrole:

- w stołówce w Smoligowie przeprowadzono 1 kontrolę planowaną w oparciu o arkusz oceny stanu sanitarnego – ocena zagrożenia „ryzyko średnie” oraz 1 kontrolę sprawdzającą,
- w stołówce w Turkowicach przeprowadzono 1 kontrolę planowaną w oparciu o arkusz oceny stanu sanitarnego – ocena zagrożenia „ryzyko średnie”.

Wydano 1 decyzję opłatową dotyczącą wykonania zaleceń decyzji administracyjnej na poprawę stanu sanitarno-technicznego w stołówce Zakładu Opiekuńczo-Leczniczego „Droga Życia” w Smoligowie 71, 22-530 Mircze.

Postępowania mandatowego nie stosowano. Nie kierowano wniosków o ukaranie do LPWIS.

W 2024 roku nie rejestrowano zbiorowych zatruc pokarmowych i nie notowano zatruc grzybami. W ramach poradnictwa w zakresie określenia przynależności gatunkowej grzybów w stacji sanitarno-epidemiologicznej zorganizowano codzienne porady w godzinach od 7.30 do 15.05. Przekazano informację w celu wyemitowania do Hrubieszowskiej Telewizji Kablowej oraz umieszczono informację na stronie Facebook PSSE Hrubieszów dotyczącą:

- możliwości poradnictwa przez klasyfikatora grzybów w siedzibie stacji ,
- o zasadach bezpiecznego grzybobrania,
- jak przygotować się do grzybobrania ,
- w siedzibie PSSE w Hrubieszowie zorganizowano ekspozycję wizualną dotyczącą grzybów oraz zasad ich zbierania.

Uprawnienia klasyfikatora grzybów świeżych, którzy udzielają konsumentom porad w zakresie określania przynależności gatunkowej grzybów posiada dwóch pracowników stacji. Zbieraczom grzybów udzielono 23 porad.

Kontrole obiektów wspólnie nadzorowanych przez Państwową Inspekcję Sanitarną, Inspekcję Ochrony Roślin i Nasiennictwa, obejmujące obszary będące w kompetencji poszczególnych inspekcji dokonywane były w ramach Planu Działania na 2024 r. realizowanego w oparciu o Porozumienie z dnia 22 grudnia 2020 roku w sprawie współdziałania Państwowej Inspekcji Sanitarnej, Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa oraz Inspekcji Ochrony Środowiska w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa produkcji pierwotnej żywności pochodzenia roślinnego. Na rok 2023 zaplanowano i wykonano 4 kontrole, które dotyczyły plantacji: truskawki - 1 kontrola, papryki - 3 kontrole.

Współpracowano z Inspekcją Weterynaryjną, w ramach podpisanego porozumienia

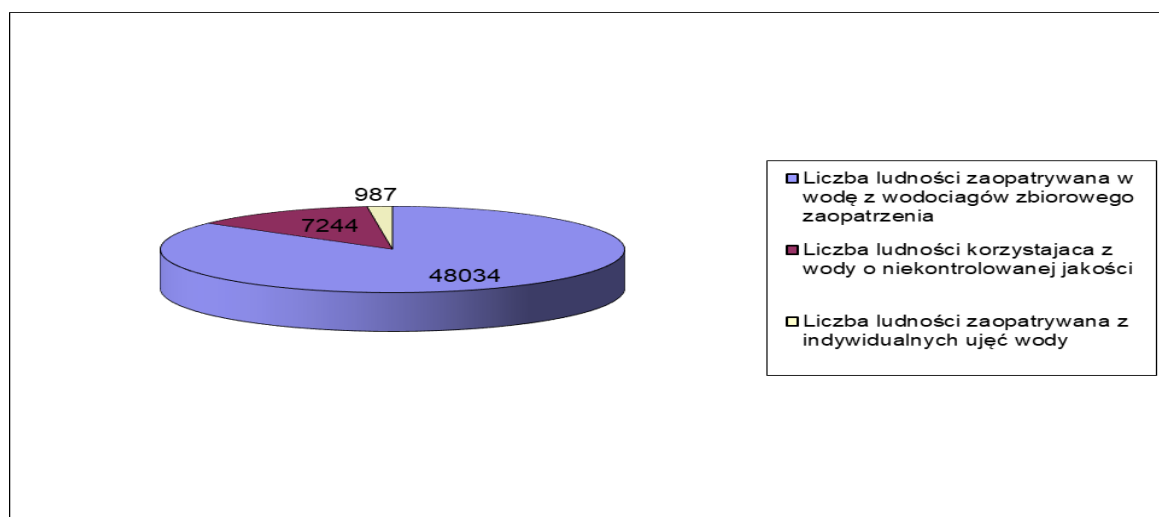
opartego o Porozumienie ramowe z dnia 16.10.2018 r. zawartego pomiędzy Głównym Inspektorem Sanitarnym i Głównym Lekarzem Weterynarii o współdziałaniu i współpracy organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej i organów Inspekcji Weterynaryjnej. Wspólnie przeprowadzono 2 kontrole sanitarne nadzorowanych zakładów produkcji wyrobów garmażeryjnych zgodnie z harmonogramem kontroli oraz 5 kontroli akcyjnych w zakresie wprowadzania do obrotu żywności złożonej i pochodzenia zwierzęcego na targowiskach.

Podsumowując stwierdzamy, że stan techniczny oraz sanitarny obiektów będących pod nadzorem Państwowej Inspekcji Sanitarnej ulega poprawie. Nadal dużym problemem jest niefrasobliwy stosunek właścicieli i personelu do zasad higieny, które winny być przestrzegane podczas produkcji czy sprzedaży artykułów spożywczych. Pracownikami są często osoby bez wiedzy na te tematy, co zazwyczaj skutkuje niewłaściwym traktowaniem własnego stanowiska pracy. Brak wiedzy i świadomości zagrożeń często wykazują też właściciele obiektów, którzy powinni umożliwić pracownikom zdobycie wiedzy w zakresie higieniczno-sanitarnym, obejmującej prowadzoną działalność. Częsta rotacja pracowników też nie sprzyja utrwalaniu zdobytej wiedzy na temat higienicznej sprzedaży środków spożywczych. Wymagane prawem procedury dobrych praktyk higienicznych i produkcyjnych oraz system HACCP, których sporządzenie i przestrzeganie mogłoby wpłynąć na poprawę tej sytuacji są wprowadzone bardzo powoli przez przedsiębiorców. Brak wiedzy fachowej jest w dużym stopniu odpowiedzialny za niewłaściwe postępowanie ze środkami spożywczymi w produkcji, obrocie oraz placówkach żywieniowych. W pełni wymagania prawa żywnościowego spełniają większe firmy, ukierunkowane na jakość produktu i zadowolenie klienta, wdrażające systemy jakości w każdym obszarze działalności, produkujące duże partie środków spożywczych, gdzie brak dbałości o zapewnienie warunków dla bezpiecznej produkcji mógłby narazić firmę na duże straty finansowe.

W celu zapewnienia jak najlepszej ochrony zdrowia konsumentów, mając na względzie nadrzędną zasadę, że żywność wprowadzana do obrotu musi być bezpieczna, niezbędnym jest kontynuowanie nadzoru sanitarnego i konieczność egzekwowania poprawnego funkcjonowania systemów kontroli wewnętrznej.

Zaopatrzenie ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi powiatu hrubieszowskiego wg. stanu na dzień 31.12.2024 r.

Spśród 56297 mieszkańców powiatu hrubieszowskiego z wody o kontrolowanej jakości korzysta ogółem 49053 osób tj. 87,13 % mieszkańców powiatu hrubieszowskiego, w tym z wodociągów zbiorowego zaopatrzenia 48034 osób, co stanowi 85,32% ogółu mieszkańców. Z wody o niekontrolowanej jakości korzysta 7244 osób tj. 12,87 % mieszkańców powiatu hrubieszowskiego.

Zaopatrzenia ludności w wodę z wodociągów zbiorowego zaopatrzenia w gminach w 2024 r.

Lp.	gmina	Liczba miejscowości zwodociagowanych w gminie	% ludności korzystającej z wodociągów zbiorowego zaopatrzenia
1.	Hrubieszów gmina miejska	1	100
2.	Dołhobyczów	28	99,54
3.	Horodło	15	91,11
4.	Hrubieszów gmina wiejska	36	89,81
5.	Mircze	10	32,49
6.	Trzeszczany	14	94,79
7.	Uchanie	17	82,22
8.	Werbkowice	17	77,68

Zbiorcza ocena jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi w powiecie hrubieszowskim w 2024 r.

Wodociągi o produkcji [m³/d]	Liczba wodociągów dostarczających wodę						Liczba ludności korzystającej wody			
	według ewidencji w danym roku	w tym skontrolowanych	Odpowiadającą wymaganiom	nieodpowiadającą wymaganiom mikrobiologicznym	nieodpowiadającą wymaganiom fizykochemicznym	nieodpowiadającą wymaganiom dla substancji promieniotwórczych	odpowiadającą wymaganiom	Objętej brakiem przydatności w zakresie wymagań mikrobiologicznych	nieodpowiadającą wymaganiom fizykochemicznym	nieodpowiadającą wymaganiom dla substancji promieniotwórczych
≤100	21	21	21	0	0	0	9198	0	0	0
101-1000	11	11	11	0	0	0	23025	0	0	0
1001- 10 000	1	1	1	0	0	0	15811	0	0	0
10 001 – 100 000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>Inne podmioty zaopatrujące w wodę (§7)</i>	8	8	8	0	0	0	892	0	0	0
<i>Inne podmioty zaopatrujące w wodę (§8)</i>	32	32	32	0	0	0	95	0	0	0
Końcówki innych wodociągów										
≤100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
101-1000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Wodociągi eksploatowane na terenie powiatu hrubieszowskiego oparte są na ujęciach wód podziemnych. Stałej chemicznej dezynfekcji wody nie prowadzi się w żadnym wodociągu, gdyż nie zachodzi taka konieczność, w przypadku ewentualnego zagrożenia bakteriologicznego dezynfekcję wody przeprowadza się wg zaleceń, okresowo.

Wykaz producentów wody zaopatrujących ludność powiatu hrubieszowskiego - wodociągi zbiorowego zaopatrzenia

zgodnie z § 6 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 07 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz.U. z 2017 r., poz. 2294):

(dane dot. liczby ludności korzystających z danego wodociągu oraz produkcji wody pozyskane od producentów wody)

Lp.	Nazwa producenta	Nazwa wodociągu	Wielkość produkcji wodociągu	Wielkość produkcji producenta	Liczba ludności zaopatrywanej w wodę przez wodociąg	Liczba ludności zaopatrywanej w wodę przez producenta
1.	Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej spółka z o.o. w Hrubieszowie	Hrubieszów	1924,2	1924,2	15635	15843
		Hrubieszów (sieć Wolica)			208	
2.	Gminny Zakład Usług Komunalnych w Dołhobyczowie	Dołhobyczów	220	461,1	1679	4551
3.		Przewodów	70,0		806	
4.		Hulcze	57,0		815	
5.		Majdan	25,0		308	
6.		Uśmierz	20,0		129	
7.		Żabcze	37,1		463	
8.		Gołębie	21,8		230	
9.		Wólka Poturzyńska	10,2		121	
10.	Gminny Zakład Komunalny w Horodle	Rogalin	167,7	355,5	1590	4285
11.		Kobło - Kolonia	187,8		2695	
12.	Gminny Zakład Usług Komunalnych w Hrubieszowie z/s w Świerszczowie	Czerniczyn	220	732	2213	8168
13.		Nowosiółki	80		652	
14.		Dziekanów	86		959	
15.		Husynne	108		1206	

16.		Mieniany	130		1747	
17.		Stefankowice	108		1391	
18.	Gminny Zakład Komunalny w Mirczu	Mircze	170	215	1553	1995
19.		Wisznów	40		385	
20.		Małków Nowy	5,0		57	
21.	Gminny Zakład Komunalny w Trzeszczanach	Nieledew	125	385	1320	3510
22.		Trzeszczany	80		1005	
23.		Drogojówka	89,0		445	
24.		Mołodiatycze	70,0		520	
25.		Leopoldów	21,0		220	
26.	Gminny Zakład Komunalny w Uchaniach	Uchanie	46	292	551	3264
27.		Drohiczany	55		442	
28.		Mojśławice	38		304	
29.		Rozkoszówka	40		462	
30.		Miedniki	108		1201	
31.		Chyżowice	5		304	
32.	Komunalny Zakład Oczyszczania w Werbkowicach	Werbkowice	496	516	6430	6450
33.		Sahryń	20		20	

Wykaz producentów wody dostarczających wodę z indywidualnych ujęć jako część działalności handlowej lub do budynków użyteczności publicznej - zgodnie z § 7 i § 8 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 07 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz.U. z 2017 r., poz. 2294): podmioty dostarczające lub wykorzystujące wodę pochodzącą z indywidualnego ujęcia w ramach działalności gospodarczej lub w budynkach użyteczności publicznej, budynkach zamieszkania zbiorowego, lub w podmiotach działających na rynku spożywczym.

Lp.	Nazwa producenta	Wielkość produkcji wodociągu	Sposób uzdatniania	Liczba ludności zaopatrywanej w wodę przez wodociąg
1.	Spółdzielnia Mieszkaniowa Lokatorsko-Własnościowa w Strzyżowie	62,0	odżelazianie	480
2.	Rolnicza Spółdzielnia Produkcyjna w Cichobórze	26,0	odżelazianie	68
3.	Rolnicza Spółdzielnia Produkcyjna w Szychowicach	40,00	odżelazianie	205
4.	Zakład Opiekuńczo-Lecznicy RESTITUTIO Sp. k. Agnieszka Podolska - Zarosa Zakład w Smoligowie	21,44	odżelazianie	0
5.	Zakład Opiekuńczo-Lecznicy RESTITUTIO Sp. k. Agnieszka Podolska - Zarosa Zakład w Turkowicach	13	odżelazianie	0
6.	Spółdzielnia Produkcji Rolnej w Smoligowie	8,0	odżelazianie	40
7.	Szkoła Podstawowa w Kryłowie	1,2	odżelazianie	0
8.	Placówka Straży Granicznej w Kryłowie	4,28	odżelazianie	61

9.	Starostwo Powiatowe w Hrubieszowie (dot. Ośrodka Zdrowia w Kryłowie)	0,5	odżelazianie	1
10.	Spółdzielnia Mieszkaniowa w Sahryniu	10,5	odżelazianie	78
11.	Stowarzyszenie "Przyjazna Szkoła w Malicach"	0,72	odżelazianie	7
12.	Szkoła Podstawowa w Sahryniu	0,6	odżelazianie	0
13.	REAL S.A. Zakład Produkcji Koncentratów w Nielewli	98	odżelazianie	0

Ponadto zarejestrowano 27 indywidualnych wodociągów działających na rynku spożywczym o małym zużyciu wody (do 1 m³) zaopatrujących w sumie 47 osób. Wyniki badań wody wykonane w ramach kontroli wewnętrznej wykazały przydatność wody do spożycia przez ludzi.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Hrubieszowie realizując nadzór nad jakością wody do spożycia pobrał w wodociągach powiatu hrubieszowskiego 276 próbek wody, w których laboratoria Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Zamościu oraz Wojewódzkiej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Lublinie (laboratoria akredytowane przez Polskie Centrum Akredytacji) wykonały oznaczenia parametrów jakości wody.

W ramach kontroli wewnętrznej przedsiębiorstwa wodociągowe oraz inne podmioty wykorzystujące wodę z indywidualnych ujęć pobrały 171 próbek wody w wodociągach powiatu hrubieszowskiego, w których laboratoria akredytowane przez Polskie Centrum Akredytacji wykonały oznaczenia parametrów jakości wody.

W roku 2024 do przekraczanych parametrów w próbkach badanych z nadzoru oraz w ramach kontroli wewnętrznej należały:

- chemicznych: żelazo
- mangan
- jon amonowy
- fizycznych: mętność
- mikrobiologicznych: bakterie grupy coli, Escherichia coli, enterokoki, ogólna liczba mikroorganizmów w 22°C po 72h w jtk/1ml wody.

Wg publikacji wydanej przez Światową Organizację Zdrowia w 2011 r. wydanie czwarte: mętność, żelazo, w ww. stwierdzonych przekroczeniach nie stwarza zagrożenia dla zdrowia ludzi.

Należy podkreślić, że we wszystkich przebadanych wodociągach zbiorowego zaopatrzenia oraz w przebadanych wodociągach lokalnych badane parametry chemiczne o znaczeniu zdrowotnym tj: antymon, arsen, azotany, azotyny, kadm, ołów, chrom, fluorki, benzo(a)piren, ΣWWA, miedź, nikiel, selen, bor, rtęć, benzen, cyjanki, pestycydy, 1,2dichloroetan, Σ trichloroetenu i tetrachloroetenu, bromiany, akryloamid, epichlorohydryna, chlorek winylu pozostawały w granicach dopuszczalnych stężeń.

Liczba wydanych decyzji o braku przydatności wody do spożycia przez ludzi:

- Wodociągi zbiorowego zaopatrzenia – 2
- Wodociągi lokalne - inne podmioty zaopatrujące w wodę – 0

Liczba wydanych decyzji o warunkowej przydatności wody do spożycia przez ludzi:

- Wodociągi zbiorowego zaopatrzenia - 2
- Wodociągi lokalne - inne podmioty zaopatrujące w wodę – 0

Prowadzone postępowania administracyjne w 2024 r.

Wodociągi zbiorowego zaopatrzenia, w których stwierdzono brak przydatności wody do spożycia.

Lp.	Nazwa wodociągu	Wykaz miejscowości (nazwa miejscowości gmina) zaopatrywanych przez wodociąg	Liczba ludności korzystającej z wody nie spełniającej wymagań rozp. M.Z.	Wskaźniki dla których stwierdzono wartości nie odpowiadające normom	Wielkość przekroczenia	Czas występowania przekroczenia w dniach	Prowadzone działania naprawcze
1.	Rozkoszówka	Rozkoszówka, Pielaki, część miejscowości Majdan, gm. Wojsławice, pow. chełmski	462	Liczba enterokoków w trzech punktach zgodności	3 [1;8]	26 dni	- przegląd sieci wodociągowej - dezynfekcja i płukanie sieci
					5 [2; 11]		
					3 [1;8]		
2.	Uśmierz	Uśmierz, Chorodyszcz, Sulimów	129	Liczba Eschericha coli w 1 punkcie zgodności (SUW, punkt do sieci)	3 [1;8]	13 dni	- przegląd sieci wodociągowej - dezynfekcja i płukanie sieci, - wymiana rur: doprowadzające j wodę ze studni do zbiornika wody uzdatnionej oraz ze zbiornika do SUW

Wodociągi, w których stwierdzono warunkową przydatność wody do spożycia

Lp.	Nazwa wodociągu zbiorowego zaopatrzenia	Gmina	Data wydania decyzji	przekroczony parametr	czas trwania przekroczenia w dniach	prowadzone działania naprawcze	Zakończona/trwa nadal
1.	Uchanie	Uchanie	18.04.2024 r.	liczba bakterii z grupy coli w dwóch punktach zgodności	26 dni	- przegląd sieci wodociągowej - dezynfekcja i płukanie sieci	zakończona
2.	Drohiczany	Uchanie	12.09.2024 r.	liczba bakterii z grupy coli w dwóch punktach zgodności	8 dni	- przegląd sieci wodociągowej - dezynfekcja i płukanie sieci	zakończona

Wydane decyzje administracyjne oraz współpraca z właścicielami i administratorami wodociągów przyniosła realne rezultaty w postaci m.in. stosunkowo szybkiej poprawy jakości wody z nadzorowanych wodociągów.

W 2024 roku nie zgłaszano do PPIS w Hrubieszowie reakcji niepożądanych związanych ze spożyciem wody na obszarze powiatu hrubieszowskiego.

Nadzór nad jakością wody ciepłej w kierunku występowania pałeczek Legionella sp.

Nadzorem objęto obiekty użyteczności publicznej, które wykonywały badania jakości wody ciepłej w kierunku występowania pałeczek Legionella sp. w ramach kontroli wewnętrznej.

Rodzaj obiektu	Liczba obiektów, które podlegają kontroli wewnętrznej	Liczba obiektów, które posiadają aktualną ostatnią ocenę	Liczba obiektów, które wykonały badanie w roku 2024	Liczba obiektów, które nie mają aktualnych badań	Liczba wydanych ocen
szpitale	1	1	2	0	2
zakłady opiekuńczo - lecznicze	2	2	2	0	4
Hotele i pozostałe obiekty noclegowe	12	4	8	0	7
Placówki oświatowe	3 (Szkoła Podstawowa w Werbkowicach, Powiatowy Zespół Placówek Szkolno – Wychowawczych, Żłobek „Bajkowa Przystań” w Hrubieszowie)	1	2	0	2
Pływalnie kryte (natryski)	1	1	1	0	1
Inne	7 (Środowiskowy Dom Samopomocy w Hrubieszowie i Modryniu; HOSiR, OSiR w Horodle, Stadion w Werkowicach; Zakład Karny;	3	4	0	4

W ramach sprawowanego nadzoru sanitarnego PPIS w Hrubieszowie wykonał 3 badania w kierunku obecności bakterii *Legionella* sp. w podmiotach wykonujących działalność leczniczą oraz 1 badanie w Pływalni „Fala” w Hrubieszowie. Ponadto, w wyniku zgłoszenia rozpoznania zakażenia chorobą legionistów bez objawów zapalenia płuc (gorączka Pontiac) u pacjenta z powiatu hrubieszowskiego pobrano 1 próbkę wody ciepłej z instalacji wewnętrznej domu, w którym zamieszkuje pacjent. Wyniki badania wody wykazały skażenie instalacji pałeczką *Legionella* sp. w stopniu wysokim. Pacjentowi przekazano ocenę wyniku badania oraz poinformowano o sposobach dezynfekcji wewnętrznej instalacji wody ciepłej oraz postępowaniu w celu wyeliminowania ponownego skażenia instalacji.

W 2024 r. PPIS w Hrubieszowie wydał 1 decyzję ws. skażenia pałeczką *Legionella* sp. instalacji wody ciepłej w stopniu średnim w Oddziale Dziecięcym Szpitala Powiatowego SP ZOZ w Hrubieszowie. Przedstawione wyniki następnych badań wykazały, że podjęte działania naprawcze były skuteczne, stwierdzono brak skażenia bakterią *Legionella* sp. instalacji wewnętrznej wody ciepłej.

Stan sanitarno – higieniczny obiektów użyteczności publicznej w 2024 r.

Stan sanitarno – porządkowy powiatu hrubieszowskiego uległ poprawie w porównaniu do roku poprzedniego. W 2024 roku wpłynęły 2 interwencje dotyczące niewłaściwego składowania odpadów komunalnych (w roku ubiegłym wpłynęły 3 interwencje). Obie interwencje uznano za zasadne. W wyniku przeprowadzonych kontroli oraz pisma interwencyjnego stan higieniczno-sanitarny miejsc składowania odpadów poprawił się. W 2024 roku nie zgłaszano innych problemów dotyczących stanu sanitarnego terenów i obiektów użyteczności publicznej na terenie powiatu hrubieszowskiego.

Ustępy publiczne

W stosunku do roku ubiegłego liczba ustępów publicznych uległa zmianie – 1 toaleta zawiesiła działalność w związku z budową Centrum Komunikacyjnego w Hrubieszowie. W powiecie hrubieszowskim skontrolowano 3 toalety publiczne zlokalizowane w Hrubieszowie. Obiekty zaopatrzone w wodę z wodociągu zbiorowego zaopatrzenia Hrubieszów; umywalki do mycia rąk z dopływem bieżącej ciepłej wody. Obiekty skanalizowane, wyposażone w pojemniki do gromadzenia odpadów komunalnych. Toalety utrzymane w należytym stanie sanitarno – higienicznym, porządkowym i technicznym.

W szaleciech istnieją opracowane instrukcje sprzątania i dezynfekcji. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

Pływalnia kryta

W Pływalni „Fala” przeprowadzono 1 kontrolę w zakresie stanu sanitarno-higienicznego i technicznego oraz 1 kontrolę w zakresie sprawdzenia działań po zaistniałym incydencie kałowym.

Klienci pływalni korzystają ze strefy wejściowej z punktem kasowym, zapleczem szatniowo – sanitarnym, w tym wydzielonej szatni i sanitariatu dla osób niepełnosprawnych, hali pływalni z basenem pływackim, basenem do nauki pływania, basenem rekreacyjnym, jacuzzi, brodzikiem dla dzieci do lat 3 oraz saunarium, w skład którego wchodzi sauna „sucha” i parowa. Ogrzewanie pomieszczeń za pomocą kaloryferów lub ogrzewania podłogowego, wentylacja – centralna nawiewno – wywiewna. Pomieszczenia wyposażone w pojemniki na odpady komunalne; pojemniki szczelne, czyste, wyłożone workami z tworzywa sztucznego. Odpady usuwane do pojemników z segregacją ustawionych na zewnątrz budynku. Niecki basenowe oraz odpływy rynien przelewowych wyłożone blachą ze stali nierdzewnej, w dobrym stanie technicznym. Sprzęt do nauki pływania wykonane z tworzywa umożliwiającego mycie i dezynfekcję, przechowywane w pojemnikach umożliwiających wysuszenie. Armatura i urządzenia pływalni znajdujące się w podbaseniu w dobrym stanie sanitarnym i technicznym. Saunarium znajduje się w wydzielonym miejscu z oddzielnym wejściem. W saunie parowej podłoga, ściany i sufit wyłożone płytkami; siedziska umożliwiające mycie i dezynfekcję, oświetlenie elektryczne zabezpieczone przez dostępem wilgoci, wentylacja mechaniczna. Pomieszczenie sauny „suchej” wykonane z drewna o gładkiej powierzchni. Posadzka saun wyprofilowana, umożliwiająca spływ wody do wpustu kanalizacyjnego, zastoin wody nie stwierdzono. We wszystkich pomieszczeniach pływalni podłogi i inne powierzchnie gładkie, łatwo zmywalne, odporne na działanie wilgoci, toalety wyposażone w środki higieny. Pomieszczenia, z których korzystają klienci są sprzątane przez firmę zewnętrzną, zgodnie z opracowaną procedurą. W pływalni opracowano Regulamin korzystania z pływalni dostępny dla klientów po wejściu na pływalnię zawierający zasady higienicznego i bezpiecznego korzystania z obiektu. Zarządzający pływalnią opracowali i wdrożyli do stosowania procedury: na wypadek wystąpienia incydentów kałowych lub wymiotnych, działań na wypadek pojawienia się krwi w nieszce basenowej. W 2024 r. przeprowadzono badania w zakresie obecności bakterii *Legionella* sp. w natryskach dla klientów w ramach kontroli wewnętrznej oraz w ramach nadzoru sanitarnego – wyniki badań nie wykazały obecności ww. bakterii

w badanych punktach. Podczas kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości stanu sanitarno-higienicznego i technicznego obiektu.

Jednostki organizacyjne pomocy społecznej

Zarejestrowano dwa środowiskowe domy samopomocy: w Hrubieszowie i w Modryniu oraz 1 nowy obiekt, który przybył w 2024 r.: Dzienny Dom Pobytu dla Seniorów w Hrubieszowie - w 2024 r. nie kontrolowano.

Obiekty świadczące usługi hotelarskie

W powiecie hrubieszowskim zarejestrowano: 3 hotele, które posiadają kategorię *** (trzy gwiazdki): Hotel „Browar Sulewski”, Hotel „Platinum” oraz „Hotel&Restauracja Gniecki”; jeden pensjonat: Pensjonat „Magnolia” w Gozdowie, posiadający kategorię * (jednej gwiazdki) oraz jedno pole biwakowe „kajakibug.pl” (działalność zawieszona w 2024r.)

W 2024 roku przeprowadzono kontrolę w Hotelu „Sulewski”. Pomieszczenia utrzymane są w należytym stanie sanitarno – technicznym i porządkowym. Zaopatrzenie w wodę z wodociągu zbiorowego zaopatrzenia Hrubieszów, ciepła woda bieżąca dostępna przez całą dobę. Odpady komunalne gromadzone są w pojemnikach i usuwane na bieżąco. Jednostki mieszkalne z pełnymi węzłami sanitarno - higienicznymi. Pranie i dezynfekcja bielizny w pralni zewnętrznej, czystość kompletów pościelowych i ręczników nie budziła zastrzeżeń. W obiekcie opracowano procedury sprzątania i dezynfekcji pomieszczeń. Obowiązuje zakaz palenia wyrobów tytoniowych.

Inne obiekty, w których świadczone są usługi hotelarskie

Na terenie powiatu hrubieszowskiego w 2024 r. zarejestrowano 33 obiekty, w tym 19 gospodarstw agroturystycznych. W stosunku do roku ubiegłego liczba obiektów uległa zmianie – przybył 1 obiekt świadczący usługi noclegowe w zakresie agroturystyki. W 2024 r. przeprowadzono kontrole w 8 obiektach tej grupy.

Obiekty świadczące całoroczne usługi noclegowe to obiekty o znacznym zróżnicowaniu, uwzględniając warunki techniczne, standard wyposażenia oraz zakres i poziom oferowanych usług. Zaopatrzone w wodę z wodociągów zbiorowego zaopatrzenia, ciepła woda bieżąca dostępna przez całą dobę. Obiekty utrzymane czysto, wyposażone w środki higieny, czystościowe i dezynfekcyjne.

Gospodarstwa agroturystyczne - stan sanitarno – techniczny pomieszczeń dla gości i otoczenia nie budził zastrzeżeń. Wg. oświadczenia właścicieli, goście korzystają z własnego wyżywienia, jeden obiekt prowadzi żywienie gości. Skontrolowane obiekty wyposażone w pojemniki do gromadzenia odpadów komunalnych, odprowadzenie ścieków do sieci kanalizacyjnej lub zbiorników bezodpływowych – nieprawidłowości nie stwierdzono. Uwag do stanu sanitarno – technicznego i porządkowego nie wniesiono.

Obiekty noclegowe całoroczne prowadzą nadzór nad wodą ciepłą. W ramach kontroli wewnętrznej w 2024 r. przeprowadzono badanie wody w kierunku bakterii Legionella sp. – w 5 obiektach świadczących usługi noclegowe; nie stwierdzono skażenia wewnętrznej instalacji wody ciepłej pałeczkami Legionella sp.

Zakłady fryzjerskie

Na terenie działania PSSE w Hrubieszowie zarejestrowano 54 zakłady fryzjerskie, w porównaniu do roku ubiegłego przybyły 4 obiekty; skontrolowano 22 obiekty.

W skontrolowanych zakładach stwierdzono rozdział narzędzi i bielizny z podziałem na czystą i brudną, wydzielone zostały stanowiska do mycia i dezynfekcji narzędzi. W zakładach opracowano i wdrożono procedury zapewniające ochronę przed zakażeniami i chorobami zakaźnymi. W nadzorowanych zakładach fryzjerskich prowadzona jest chemiczna dezynfekcja narzędzi i sprzętu. W kontrolowanych obiektach zapas środków dezynfekcyjnych o szerokim spektrum działania jest wystarczający. W obiektach obowiązuje zakaz palenia wyrobów tytoniowych.

W 2024r. nie stwierdzono nieprawidłowości dotyczących kontrolowanych zakładów fryzjerskich.

Zakłady kosmetyczne – zarejestrowano 21 obiektów stacjonarnych na terenie powiatu hrubieszowskiego, w stosunku do roku ubiegłego przybyły 4 obiekty.

W 2024 r. wykonano 8 kontroli w zakresie stanu higieniczno-sanitarnego oraz opracowanych i stosowanych procedur zapewniających ochronę przed zakażeniami i chorobami zakaźnymi u ludzi – nie stwierdzono nieprawidłowości w czasie kontroli.

W skontrolowanych zakładach kosmetycznych prowadzone są usługi w zakresie: makijażu, depilacji ciała, zabiegów oprawy oczu: henny, regulacji brwi; zabiegów pielęgnacyjnych twarzy; zabiegów pielęgnacyjnych ciała metodami nieinwazyjnymi; zabiegów pielęgnacji paznokci: manicure, pedicure, itp. Do wykonywania zabiegów używa się

narzędzi i urządzeń: sprawnych, czystych, dezynfekowanych oraz sterylizowanych, wydzielono oznakowane pojemniki do przechowywania narzędzi i sprzętu kosmetycznego z podziałem na sprzęt „brudny” i „czysty”. W nadzorowanych zakładach opracowano i wdrożono do stosowania procedury zapewniające ochronę przed zakażeniami i chorobami zakaźnymi. W ww. obiektach wydzielone są stanowiska do mycia, dezynfekcji i sterylizacji narzędzi. W skontrolowanych zakładach sterylizacja jest prowadzona w autoklawach, monitorowana jest skuteczność procesów sterylizacji za pomocą testów chemicznych i biologicznych, z czego sporządzane są zapisy.

Kontrolowane zakłady posiadają opracowane instrukcje postępowania z odpadami. Podczas zabiegów używana jest bielizna jednorazowego użytku oraz wielorazowego użytku poza zakładami. Podczas kontroli obiekty nie budziły zastrzeżeń sanitarnych, we wszystkich zakładach wywieszono znaki słowno - graficzne zakazujące palenia wyrobów tytoniowych.

Zakład tatuażu

Zarejestrowano i skontrolowano 1 zakład – bez zmian do poprzedniego roku. W zakładzie opracowano i wdrożono procedury zapewniające ochronę przed zakażeniami i chorobami zakaźnymi. Wszystkie powierzchnie po wykonaniu zabiegu są myte i dezynfekowane. Tatuaże są wykonywane wyłącznie przez właściciela obiektu. Używane barwniki posiadają stosowne pozwolenie do stosowania w zabiegach tatuażu. Podczas kontroli stwierdzono barwniki z przekroczoną datą ważności; w związku z nieprawidłowością na właściciela obiektu nałożono mandat karny. Nieprawidłowość została usunięta w trybie natychmiastowym. Przy zabiegach używane są narzędzia jednorazowego użytku i stosowana bielizna jednorazowego użycia. Wszystkie odpady wytworzone przy zabiegu: igły, bielizna i środki ochrony indywidualnej traktowane jako materiał zakaźny, przechowywane zgodnie z obowiązującymi przepisami i odbierane przez upoważnioną firmę. Obiekt we właściwym stanie sanitarnym i technicznym.

Zakłady odnowy biologicznej

W stosunku do roku ubiegłego liczba zarejestrowanych obiektów nie uległa zmianie, zarejestrowano 3 obiekty, w 2024 r. kontroli nie przeprowadzano.

Zakłady, w których są świadczone łącznie więcej niż jedna z usług: fryzjerskich, kosmetycznych, solaryjnych.

W 2024 r. zarejestrowano 6 obiektów w tej grupie, bez zmian do roku poprzedniego. Skontrolowano 3 zakłady prowadzące usługi: fryzjerskie i solaryjne; fryzjerskie i kosmetyczne (opalenie natryskowe); fryzjerskie i w zakresie odnowy biologicznej.

Podczas kontroli zakładu prowadzącego usługi solaryjne nie stwierdzono nieprawidłowości: kabina do opalania umieszczona w wydzielonym pomieszczeniu, pomieszczenie wyposażone m.in. w okulary ochronne, rejestr dezynfekcji kabiny oraz wywieszone zgodnie z obowiązującymi przepisami czytelne i widoczne informacje dot. opalania.

W skontrolowanych obiektach istnieją i są wdrożone procedury zapewniające ochronę przed zakażeniami i chorobami zakaźnymi oraz widnieją znaki zakazujące palenia wyrobów tytoniowych. Obiekty nie budziły zastrzeżeń sanitarno – higienicznych.

Tereny rekreacyjne

Przeprowadzono 7 kontroli administratorów terenów rekreacyjnych zgodnie z planem kontroli na 2024 r. Skontrolowano 29 placów zabaw, w tym 19 piaskownic oraz 10 siłowni zewnętrznych.

Obiekty utrzymane czysto, trawa koszona na bieżąco, kosze na odpady szczelne, opróżnione, na tablicach wywieszony regulamin korzystania z placów zabaw i siłowni.

W kontrolowanych obiektach stan techniczny obiektów i urządzeń nie budził zastrzeżeń.

Cmentarze

Pod nadzorem sanitarnym PPIS w Hrubieszowie znajduje się 35 cmentarzy. Wszystkie nadzorowane obiekty cmentarne pozostają w administracji parafii rzymsko – katolickich. W okresie sprawozdawczym skontrolowano 18 cmentarzy, nieprawidłowości nie stwierdzono. Odpady komunalne pochodzące z powierzchni grzebalnej cmentarzy gromadzone w pojemnikach, kontenerach lub boksach oraz w workach, w niektórych obiektach dodatkowa segregacja na odpady szklane i plastik. Na cmentarzach zapewniono dostęp do wody do celów gospodarczych.

Domy przedpogrzebowe

Na terenie powiatu hrubieszowskiego zarejestrowano 2 domy przedpogrzebowe; w roku sprawozdawczym nie kontrolowane. W ww. obiektach zaopatrzenie w wodę z wodociągów

zbiorowego zaopatrzenia. Odpady komunalne usuwane do pojemników – podpisana stosowana umowa na wywóz odpadów, odpady zakaźne przechowywane w wydzielonej lodówce (monitorowana temperatura przechowywana odpadów) – podpisano umowę na odbiór odpadów.

Skontrolowane domy przedpogrzebowe posiadają wymagane pomieszczenia przeznaczone do: przygotowania ciał do pochówku, wystawiania trumien ze zwłokami, przechowywania zwłok wyposażone w urządzenia chłodnicze, ekspozycji trumien i odzieży pogrzebowej oraz pomieszczenia do przechowywania sprzętu porządkowego i środków do mycia i dezynfekcji pomieszczeń. Wszystkie powierzchnie (podłogi i ściany) oraz sprzęty posiadają powierzchnie łatwo zmywalną, nienasiąkliwą, odporną na środki dezynfekcyjne. Ponadto w skład pomieszczeń wchodzi: pomieszczenia biurowe, pomieszczenia socjalne dla pracowników z wydzieloną łazienką i pokojem śniadań. Wszystkie pomieszczenia posiadają wentylację grawitacyjną i/lub mechaniczną, w jednym domu wentylacja mechaniczna z systemem rekuperacji. W pomieszczeniu służącym do przechowywania zwłok lodówki z ciągłym pomiarem temperatury. Dezynfekcja urządzeń i pomieszczeń jest prowadzona po każdej usłudze związanej z przygotowaniem ciała osoby zmarłej do pochówku. Sprzęt służący do sprzątania myty, dezynfekowany i przechowywany w wydzielonym pomieszczeniu gospodarczym. Pracownicy wyposażeni w odzież ochronną i roboczą oraz środki ochrony indywidualnej.

Zakład Karny

W 2024 r. przeprowadzono kontrolę w zakresie: postępowania z wytworzonymi odpadami, postępowania z bielizną, wyrywkowej oceny stanu sanitarno – technicznego cel i pomieszczeń higieniczno-sanitarnych dla osadzonych. W kontrolowanym obiekcie opracowano i wdrożono do stosowania instrukcje i procedury postępowania z odpadami, bielizną, odzieżą, materacami oraz zasady utrzymania czystości i dezynfekcji, wydzielono pomieszczenia na magazyny brudnej i czystej pościeli i bielizny. Na odbiór odpadów komunalnych podpisana stosowna umowa. Do stanu sanitarno- higienicznego i technicznego uwag nie wniesiono.

Apteki

Zarejestrowano 22 obiekty, w stosunku do roku ubiegłego ubyły 2 apteki. Przeprowadzono kontrolę 11 aptek. Skontrolowane apteki nie budziły zastrzeżeń sanitarnych i technicznych, utrzymane czysto, wyposażone w kosze na odpady komunalne. W obiektach obowiązuje zakaz palenia wyrobów tytoniowych.

Stacje paliw

W roku 2024 r. objęto nadzorem 10 obiektów posiadających zaplecze higieniczno – sanitarne dla podróżnych (bez zmian do roku poprzedniego); skontrolowano 4 obiekty.

Stacje paliw utrzymane w należyтым stanie sanitarno-technicznym, zaopatrzone w bieżącą wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi z wodociągów zbiorowego zaopatrzenia, właściwie usuwające nieczystości stałe i płynne, zaplecza higieniczno – sanitarne dla podróżnych w dniach kontroli utrzymane czysto, wyposażone w środki higieny. Podczas kontroli sprawdzano posiadanie koncesji na obrót paliwami. W obiektach obowiązuje całkowity zakaz palenia wyrobów tytoniowych.

Obiekty sportowe

W 2024 r. zarejestrowano 2 obiekty zakwalifikowane do grupy obiektów sportowych: HOSiR oraz nowy obiekt: Ośrodek Sportu i Rekreacji w Horodle. Kontrolę przeprowadzono w OSiR w Horodle. Obiekt zasilany z wodociągu zbiorowego zaopatrzenia, ścieki odprowadzane do zbiornika bezodpływowego. Obiekt posiada wielofunkcyjne boisko (siatkówka, koszykówka i piłka ręczna), boisko do piłki nożnej, plac zabaw, plenerowa siłownia oraz parking. Wewnątrz budynku zorganizowano siłownię. Obiekt z zapleczem szatniowym i sanitarnym. Do obiektu nie wniesiono zastrzeżeń higieniczno – sanitarnych i technicznych.

Targowiska

Zarejestrowano 4 obiekty, bez zmian do poprzedniego roku; skontrolowano 2 obiekty. Targowiska wygrozdzone, nawierzchnia wewnątrz utwardzona, stanowiska handlowe zadaszone. Odpady komunalne magazynowane w pojemnikach, na odbiór podpisane stosowne umowy. Zaopatrzenie w wodę z wodociągów zbiorowego zaopatrzenia, odprowadzenie nieczystości płynnych do sieci kanalizacyjnej. Targowiska sprzątane po zakończonym dniu targowym, uwag do stanu sanitarno- higienicznego nie wniesiono.

Zakłady Pralnicze

Pod nadzorem PPIS w Hrubieszowie znajduje się 1 obiekt, bez zmian do roku ubiegłego, w roku sprawozdawczym nie kontrolowano.

Zakłady pogrzebowe

Zarejestrowano 6 zakładów świadczących usługi pogrzebowe, skontrolowano 3 zakłady. Dwa z kontrolowanych zakładów oprócz usług pogrzebowych świadczą usługi w zakresie transportu zwłok i szczątków ludzkich. Zakłady przeprowadzające ekshumacje posiadają umowy na odbiór odpadów z upoważnionymi firmami. W omawianych obiektach skontrolowano 4 pojazdy do przewozu zwłok; wszystkie pojazdy odpowiadały warunkom sanitarno - technicznemu obowiązującego rozporządzenia. Prowadzone są rejestry mycia i dezynfekcji pojazdów. Kontrolowane środki transportu utrzymane w dobrym stanie sanitarnym i technicznym.

Stan sanitarny środków transportu w 2024r.:

Autobusy komunikacji publicznej

W 2024 r. zarejestrowano 12 podmiotów świadczących usługi transportu osobowego. Zaplanowano i wykonano 6 kontroli, ogółem skontrolowano 30 autobusów i busów. Stan sanitarno – higieniczny środków transportu osobowego nie budził zastrzeżeń: podłogi bez ubytków, czyste, szyby, zasłonki w oknach, tapicerka i pokrowce na siedzeniach utrzymane w należytej czystości. Środki transportu osobowego wyposażone w apteczkę pierwszej pomocy umieszczono znak graficzno – słowny zakazujący palenia wyrobów tytoniowych i e-papierosów.

Samochody do przewozu chorych

Zarejestrowano 1 podmiot prowadzący usługi transportu medycznego, nie kontrolowano w roku sprawozdawczym.

Ocena stanu sanitarnego powiatu hrubieszowskiego za 2024 rok w ramach działalności Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego

Zadania wykonywane przez Państwową Inspekcję Sanitarną w ramach sprawowania zapobiegawczego nadzoru sanitarnego podejmowane są wyłącznie na wniosek zainteresowanych podmiotów lub w związku z wystąpieniami organów prowadzących główne postępowania administracyjne i polegające na kontroli przestrzegania wymagań higienicznych i zdrowotnych w procesie planowania i lokalizacji, opracowania projektów i realizacji różnego rodzaju zamierzeń inwestycyjnych. Do zasadniczych zadań wynikających z ustawy

o Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz obowiązujących przepisów prawnych w dziedzinie nadzoru zapobiegawczego należy w szczególności:

- opiniowanie i uzgadnianie w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, projektów studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko,
- opiniowanie wniosków dotyczących potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięć na środowisko i zakresu raportu oraz uzgadnianie warunków realizacji przedsięwzięć przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach,
- uzgadnianie dokumentacji projektowej inwestycji pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych,
- uczestniczenie w dopuszczeniu do użytkowania obiektów budowlanych,
- uzgadnianie warunków zabudowy.

1.Kontrole

W 2024 roku uczestniczono ogółem w 33 kontrolach.

Na podstawie art. 56 ustawy z dnia 07 lipca 1994r. Prawo budowlane (tj. Dz. U. z 2024, poz.725 z późn.zm.) i na podstawie art. 3 pkt 3 o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (tj. Dz.U. z 2024, poz.416) uczestniczono w 25 kontrolach.

Obiekty na terenie miasta Hrubieszowa:

1. Niepubliczne Przedszkole "Mamy Siebie " ul. Uchańska w Hrubieszowie.
2. Rozbudowa Izby Przyjęć przy Samodzielnym Publicznym Zespole Opieki Zdrowotnej w Hrubieszowie (szpital powiatowy).
3. Budynek Dziennego Pobytu dla Seniorów ul. Staszica 9 w Hrubieszowie.
4. Budowa sieci wodociągu publicznego Hrubieszów – ul. Michałówka w Hrubieszowie.
5. Budowa sieci wodociągu publicznego Hrubieszów – ul. Dworcowa w Hrubieszowie.
6. Budowa sieci kanalizacji sanitarnej wraz z przepompownią ścieków na ul. Michałówka
7. Apteka Szpitalna przy Samodzielnym Publicznym Zespole Opieki Zdrowotnej w Hrubieszowie (szpital powiatowy).
8. Budowa Centrum Komunikacyjnego w Hrubieszowie.

Obiekty na terenie powiatu hrubieszowskiego :

1. REAL Niele dew – hala tankowni soków wraz z częścią magazynową, gmina Trzeszczany.
2. Budowa zespołu boisk, bieżni i skoczni przy Publicznej Szkole Podstawowej w Dołhobyczowie, gmina Dołhobyczów.

3. Przebudowa budynku po byłej szkole w Koble na świetlicę wiejską, gmina Hrubieszów.
4. Budowa ujęcia wody i stacji uzdatniania wody wraz z niezbędną infrastrukturą w miejscowości Sahryń, gmina Werbkowice.
5. Budowa sieci wodociągowej wraz z przyłączami w miejscowości Sahryń, gmina Werbkowice.
6. Budowa sieci wodociągowej wraz z przyłączami w miejscowości Konopne, Kotorów i Malice gmina Werbkowice.
7. Budowa szkolnej infrastruktury sportowej przy Szkole Podstawowej w Moniatyczach, gmina Hrubieszów.
8. Salon kosmetyczny w miejscowości Rozkoszówka, gmina Uchanie.
9. Przebudowa ujęcia wody i stacji uzdatniania w miejscowości Chyżowice, gmina Uchanie.
10. Budowa sieci wodociągowej wraz z przyłączami w miejscowości Chyżowice, gmina Uchanie.
11. Budynek usługowo-handlowy sieci Dino ul. Hallera w Dołhobyczowie.
12. Budynek usługowy restauracji ul. Spółdzielcza 1 w Dołhobyczowie.
13. Budynek usługowo-handlowy sieci Dino ul. Hrubieszowska w Mirczu.
14. Budynek Centrum Dziedzictwa Archeologicznego i Kulturowego we Wiosce Gotów w miejscowości Masłomęcz, gmina Hrubieszów.

Liczba kontroli – współudział

W ramach współpracy z innymi komórkami organizacyjnymi w tut. Stacji z Sekcją Higieny Żywności i Żywności przeprowadzono 1 kontrolę w związku z rejestracją i zatwierdzeniem zakładów produkujących lub wprowadzających do obrotu żywność podlegającą urzędowej kontroli Państwowej Inspekcji Sanitarnej która dotyczyła sklepu firmowego firmy ARS przy ul. Piłsudskiego 57 w Hrubieszowie.

Ilość opinii i decyzji o spełnieniu wymagań higienicznych i zdrowotnych innych niż art. 56 Prawa budowlanego.

Na podstawie innych przepisów prawnych m.in. rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 10 lipca 2014r. w sprawie wymagań lokalowych i sanitarnych, jakie musi spełniać lokal, w którym ma być prowadzony żłobek lub klub dziecięcy (tj. Dz.U. z 2019 r. poz. 72), ustawy z dnia 16 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (tj. Dz. U. z 2024, poz.737 z późn.zm.), rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (tj. Dz.U. z 2020, poz.1604 z późn.zm.) i rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 marca 2019 r.

w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą (tj. Dz.U. z 2019 r. poz.595) przeprowadzono 6 kontroli i 1 rekontrolę :

1. Rozszerzenie o liczbę dzieci w żłobku – Niepubliczny Żłobek „Bajkowa Przystań” ul. Targowa 24 w Hrubieszowie,
2. Policealna Szkoła Medyczna Edukacji Innowacyjnej ul. Nowa w Hrubieszowie w zawodzie – technik – masażysta .
3. Policealna Szkoła Medyczna Edukacji Innowacyjnej ul. Ludna w Hrubieszowie w zawodzie – technik masażysta.
4. Przedszkole Publiczne „Akademia Sprytnego Malucha” ul. Przemysłowa 3D w Hrubieszowie.
5. Niepubliczny Żłobek „Bajkowa Akademia” ul. Przemysłowa 3D w Hrubieszowie.
6. Prywatny Gabinet Stomatologiczny ul. Listopadowa w Hrubieszowie.

Dla wyżej wymienionych obiektów wydano 4 pozytywne opinie sanitarne i 2 decyzje pozytywne.

Wydano 22 stanowiska w oparciu o art.56 ustawy Prawo Budowlane w formie pozytywnych opinii sanitarnych.

2. Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko

Liczba wydanych opinii dotyczącej uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości prognozy w oparciu o art. 53 ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tj. Dz. U. z 2024r., poz. 1112) - wydano 3 uzgodnienia.

Liczba wydanych opinii dotycząca w oparciu o art.54 i art.58 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tj. Dz. U. z 2024 r., poz.1112) – opiniowanie projektu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko - wydano 4 opinie sanitarne.

3. Ocena oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko

Liczba wydanych opinii w sprawie braku potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko i stwierdzenia potrzeby co do zakresu raportu w oparciu o art.64 ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale

społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tj. Dz. U. z 2024 r., poz. 1112).

W roku 2024 r. wpłynęło 27 wniosków i 1 wniosek przeniesiony do rozpatrzenia z 2023r.

Ogółem wydano 27 opinii sanitarnych.

Wydano 24 opinie odnośnie braku potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko i stwierdzenia potrzeby co do zakresu raportu były to następujące przedsięwzięcia :

- farma fotowoltaiczna - 1 wniosek,
- przebudowa i budowa dróg (powiatowe, gminne i wewnętrzne) – 12 wniosków,
- infrastruktura wodno-kanalizacyjna – 4 wnioski,
- stawy rybne – 2 wnioski ,
- zakłady przemysłowe z instalacjami (cukrownia -2 wnioski, wytwórnia mas bitumicznych, przedsiębiorstwo robót drogowych) – 4 wnioski,
- infrastruktura sportowa – 1 wniosek.

W jednym przypadku nałożono zakres raportu dla inwestycji pod nazwą: „Budowa budynku baterii silosów zbożowych z wiatą koszy zasypowych, budynkiem technologicznym, budynkiem sterowni, budynkiem biurowo-socjalnym, wiatą wag .

W jednym przypadku sprawa nie zakończona, dotyczyła wykonania instalacji gazowej na gaz płynny propan-butan wraz z instalacją zbiornikową 5x670l i montaż dwóch parowników w miejscowości Lipina, gmina Dołhobyczów - wystosowano dwa pisma o uzupełnieniu karty informacyjnej przedsięwzięcia.

Liczba uzgodnień warunków realizacji w oparciu o art.77 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tj. Dz. U. z 2024 r., poz.1112) - wydano 2 opinie sanitarne dotyczące budowy zespołu budynków inwentarskich - do hodowli kur niosek wraz z halami rozbioru i pakowania jaj w miejscowości Lipina , gmina Dołhobyczów i rozbudowy kwatery składowiska odpadów w miejscowości Łasków, gmina Mircze.

4. Liczba wydanych uzgodnień dokumentacji projektowej.

Wydano 5 pozytywnych opinii sanitarnych odnośnie zaopiniowania dokumentacji projektowej.

5. Inne stanowiska

W 2024 roku wykazano następujące stanowiska:

- 25 postanowień odnośnie wydania warunków zabudowy i lokalizacji celu publicznego,
 - 7 pism o uzupełnienie KIP i raportu OOS,
 - 2 zawiadomienia o przekazaniu sprawy według właściwości do LPWIS,
 - 4 pisma odnośnie warunków zabudowy,
 - 2 pisma o przedłużenie terminu sprawy,
 - 2 pisma o podtrzymanie wydanych opinii dotyczące przedsięwzięć: budowa kurników w miejscowości Lipina , gm. Dołhobyczów i budowa obwodnicy w ciągu drogi wojewódzkiej Nr 844 w miejscowości Hrubieszów,
 - 6 stanowisk zajętych na podstawie innych przepisów prawnych niż Prawo budowlane.
- Ogółem w Zapobiegawczym Nadzorze Sanitarnym przeprowadzono około 200 spraw.

6. Wnioski

W ramach czynności odbiorowych ww. obiektów dokonywano szczegółowego przeglądu obiektów pod kątem wymagań higienicznych i zdrowotnych z uzgodnioną dokumentacją projektową oraz wymogami sanitarnymi określonymi przez obowiązujące przepisy prawne. Były to większości obiekty użyteczności publicznej (m.in. obiekty handlowe, placówki oświatowe, infrastruktura wodno-kanalizacyjna, infrastruktura sportowa, dworzec autobusowy).

Biorąc pod uwagę wymagania sanitarno-techniczne, stan obiektów budowlanych oddawanych do użytkowania nie odbiegał od wymogów zawartych w przepisach z poprzednich lat. W 2024 roku zauważa się wzrost wniosków od sektora państwowego na rozwój gospodarki wodno-kanalizacyjnej w przeważającej części na terenach wiejskich co wpływa na poprawę warunków higienicznych i zdrowotnych mieszkańców oraz dbałość o środowisko wodno-gruntowe. To pozytywna zmiana w porównaniu do lat poprzednich.

Nowe obiekty, a w szczególności będące pod nadzorem PPIS w Hrubieszowie zostały skontrolowane na podstawie napływających wniosków. Podkreślić należy wysoki standard wykończenia obiektów i dbałość o warunki pracy dla pracowników.

W porównaniu do roku ubiegłego odnośnie odbiorów budowlanych związanych z dopuszczeniem do użytkowania nastąpił wzrost oddawanych nowych inwestycji. Na uwagę zasługuje Centrum Komunikacyjne w Hrubieszowie pełniące funkcję dworca autobusowego

i Centrum Dziedzictwa Archeologicznego i Kulturowego we Wiosce Gotów w miejscowości Masłomęcz, gmina Hrubieszów pełniące funkcję nowoczesnego dwukondygnacyjnego budynku muzealnego z częścią podziemną i nadziemną na terenie skansenu Wioski Gotów.

W 2024 r. zauważa się tendencję wzrostową opiniowania pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych projektów budowlanych i technologicznych w porównaniu do poprzedniego roku.

W 2024 r. nastąpił wzrost wniosków dotyczących wydania warunków zabudowy bądź lokalizacji celu publicznego.

W dalszym ciągu na tym samym poziomie bądź podobnym utrzymuje tendencja wydawanych opinii w sprawie braku potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko i stwierdzenia potrzeby co do zakresu raportu w oparciu o art.64 ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tj. Dz. U. z 2024 r., poz. 1112). W oparciu o przeprowadzenie oceny oddziaływania na środowisko najwięcej opinii sanitarnych wydano na infrastrukturę drogową: przebudowę i budowę dróg publicznych na terenie powiatu hrubieszowskiego. Bardzo dobrym wskaźnikiem jest rozwój infrastruktury wodno-kanalizacyjnej do oceny oddziaływania na środowisko oraz zastosowanie nowych instalacji i urządzeń technologicznych mających na celu ograniczenie zanieczyszczeń powietrza i natężenia hałasu. Działania te zwiększą bezpieczeństwo sanitarne gmin przyczyniają się do likwidacji nieszczelnych zbiorników bezodpływowych oraz dbania o środowisko a tym samym wpłyną na poprawę warunków bytowych i sanitarnych mieszkańców powiatu hrubieszowskiego.

Ocena stanu bezpieczeństwa sanitarnego powiatu hrubieszowskiego w zakresie Higieny Pracy za 2024 rok.

1. Działalność kontrolna w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego.

W 2024 roku Stanowisko ds. Higieny Pracy PSSE w Hrubieszowie obejmowało nadzorem 379 obiektów, liczba zatrudnionych pracowników objętych ewidencją to 6287 osób. W 229 zakładach pracy zatrudnionych jest do 9 pracowników, w 124 zakładach pracy zatrudnionych jest do 49 pracowników, w 25 zakładach pracy zatrudnionych jest powyżej 50 pracowników oraz 1 zakład pracy zatrudniający powyżej 250 pracowników.

Przeprowadzono ogółem 113 kontroli sanitarnych w 104 zakładach pracy (liczba zatrudnionych w skontrolowanych zakładach pracy – 2016 osób). W stosunku do roku 2023 nastąpił spadek o 3 nadzorowane obiekty.

Zrealizowano plan kontroli przewidziany na 2024 r.

Wydano ogółem 11 decyzji administracyjnych zawierających zalecenia PPIS w Hrubieszowie dotyczące usunięcia nieprawidłowości. Do najczęściej stwierdzanych nieprawidłowości należy niewłaściwy stan sanitarny i techniczny pomieszczeń pracy oraz pomieszczeń higieniczno-sanitarnych dla pracowników. Wydano również 5 decyzji dotyczących braku aktualnych wyników badań środowiska pracy, 1 decyzję dotyczącą braku oceny ryzyka zawodowego na stanowiskach pracy oraz 1 decyzję dotyczącą obniżenia stężenia czynnika szkodliwego. Ponadto wydano 11 decyzji płatniczych na sumę 1739 zł., wynikających ze stwierdzenia uchybień podczas kontroli planowanych.

W ewidencji znajduje się 5 zakładów pracy, w których stwierdzono przekroczenia NDN hałasu oraz mikroklimatu gorącego. Stwierdzono przekroczenia w zakładach branży o numerze PKD:

PKD 42- 1 zakład z ogólną liczbą 8 pracowników pracujących w przekroczeniach,

PKD 46 - 1 zakład z ogólną liczbą 1 pracownika pracującego w przekroczeniach,

PKD 81- 1 zakład z ogólną liczbą 4 pracowników pracujących w przekroczeniach,

PKD 84 - 2 zakłady z ogólną liczbą 7 pracowników pracujących w przekroczeniach.

Liczba pracowników pracujących w przekroczeniach NDN czynników fizycznych – 20 osób. W porównaniu do roku 2023 na stanowiskach gdzie występują przekroczenia NDN hałasu liczba pracowników zwiększyła się o jedną osobę.

Spadek ogólnej liczby pracowników pracujących w przekroczeniach spowodowany jest brakiem przekroczeń parametrów mikroklimatu gorącego w Cukrowni „Werbkowice” przy ul. Przemysłowej 2, 22 – 550 Werbkowice.

W kontrolowanych obiektach, gdzie stwierdzono przekroczenia NDN hałasu oraz mikroklimatu gorącego zostały opracowane i wdrożone programy działań organizacyjno-technicznych zmierzających do ograniczenia na czynnik szkodliwy.

2. Warunki pracy i ocena narażenia zawodowego pracowników narażonych na substancje rakotwórcze zawarte w lekach cytostatycznych.

W 2024 roku pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Hrubieszowie nie było zakładów pracy, w których pracownicy byli narażeni na działanie substancji rakotwórczych zawartych w lekach cytostatycznych.

3. Warunki pracy podczas zabezpieczania/usuwania wyrobów zawierających azbest.

Zgodnie z obowiązkiem nałożonym w § 6 ust. 2 rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. z 2004 r. Nr 71 poz. 649) w 2024 roku PSSE w Hrubieszowie otrzymało 2 zgłoszenia prac demontażowych pokryć dachowych zawierających azbest w powiecie hrubieszowskim.

Według oświadczenia złożonego przez przedstawiciela podmiotu zgłaszającego do PSSE w Hrubieszowie prace polegające na zabezpieczaniu lub usuwaniu wyrobów zawierających azbest, ze względu na dużą liczbę rezygnacji właścicieli posesji z wykonywania prac, firma wykonała w kilku przypadkach odbiór wyrobów zawierających azbest, przeprowadzono 1 kontrolę przy wykonywaniu prac demontażowych pokryć dachowych na terenie powiatu hrubieszowskiego – nie stwierdzono nieprawidłowości.

4. Nadzór nad czynnikami biologicznymi.

W ewidencji PSSE w Hrubieszowie znajduje się 340 zakładów, w których pracownicy są narażeni na szkodliwe czynniki biologiczne. W 2024 roku przeprowadzono 88 kontroli w zakresie nadzoru nad czynnikami biologicznymi w środowisku pracy, skontrolowano 88 obiektów.

Na terenie powiatu hrubieszowskiego w skontrolowanych obiektach 2024 r. - 1520 osób było narażonych na działanie szkodliwych czynników biologicznych w toku wykonywania czynności służbowych w zakładach pracy, w tym:

- na szkodliwe czynniki z grupy 2 zagrożenia- 1520 osób,
- na szkodliwe czynniki z grupy 3 zagrożenia- 522 osób.

W wyniku prowadzonego nadzoru nad zakładami, w których zatrudnieni są pracownicy narażeni na szkodliwe czynniki biologiczne w 2024 roku nie wydano decyzji w ramach oceny realizacji wymogów w zakresie występowania w środowisku pracy szkodliwych czynników biologicznych oraz ochrony zdrowia pracowników zawodowo narażonych na te czynniki.

5. Nadzór nad czynnikami rakotwórczymi i mutagennymi.

Na terenie powiatu hrubieszowskiego w ewidencji znajdowały się 10 zakładów pracy w tym skontrolowano 6 zakładów. Liczba osób narażonych na czynniki rakotwórcze to 9 pracowników, w tym 9 kobiet.

W wyniku przeprowadzonych kontroli nie stwierdzono uchybień/nieprawidłowości.

6.Nadzór nad podmiotami wykonującymi działalność leczniczą.

W 2024 roku w ewidencji podmiotów leczniczych znajdowało się 38 obiektów - przeprowadzono ogółem 7 kontroli sanitarnych. Wydano 1 decyzję administracyjną dotyczącą niewłaściwego stanu sanitarnego i technicznego pomieszczeń pracy.

7.Choroby zawodowe.

W 2024 roku do PPIS w Hrubieszowie nie zgłoszono podejrzeń zachorowania na choroby zawodowe. Wydano 2 decyzje o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej.

Ocena stanu sanitarnego powiatu w 2024 r. w zakresie ograniczenia zagrożeń zdrowia publicznego stwarzanych przez środki zastępcze, nowe substancje, prekursory narkotyków kat. 2 i 3, substancje chemiczne, ich mieszaniny, produkty biobójcze, detergenty

1.Ograniczenia zagrożeń zdrowia publicznego stwarzane przez środki zastępcze i nowe substancje psychoaktywne.

Na terenie powiatu hrubieszowskiego nie prowadzono postępowań w zakresie nadzoru nad zakazem wytwarzania i wprowadzania do obrotu środków zastępczych w 2024 r. W 2024 r. nie zgłaszano podejrzeń zatrucia środkiem zastępczym. Przeprowadzano 2 kontrole w zakresie środków zastępczych.

2. Nadzór nad substancjami i mieszaninami chemicznymi.

W 2024 r. pracownicy stanowiska ds. higieny pracy działający z upoważnienia PPIS w Hrubieszowie trakcie wykonywania czynności kontrolnych ocenili realizację wymogów w zakresie stosowania substancji chemicznych i ich mieszanin w 83 obiektach. W wyniku przeprowadzonych 88 kontroli, nie wydano decyzji administracyjnych.

3. Nadzór nad produktami biobójczymi i detergentami.

W ramach prowadzonego nadzoru nad produktami biobójczymi w 2024 roku przeprowadzono 5 kontroli. W wyniku kontroli w zakresie realizacji wymogów dotyczących udostępniania i stosowania produktów biobójczych nie stwierdzono nieprawidłowości.

4. Nadzór nad prekursorami narkotyków kat. 2 i 3.

W 2024 roku przeprowadzono ogółem 5 kontroli:

- a) w Cukrowni Werbkowice przy ul. Przemysłowej 2 należącej do Krajowej Grupy Spożywczej S.A. w Toruniu, w którym stosowane są prekursory narkotyków kat. 3:
 - kwas siarkowy min. 95% CZDA,
 - kwas solny 0,35714 mol/l (1/2,8N) roztwór mianowany,
 - kwas solny 0,03571 mol/l (1/28N).Kwas siarkowy stężony w laboratorium zakładowym stosowany jest do wykonywania roztworu EPOL, który jest stosowany do wykrywania śladów cukru w kondensatach. Kondensaty są to skropliny z wyparki stosowane do zasilania kotłów. Kwas solny używany jest w laboratorium zakładowym do oznaczania alkaliczności soków. Alkaliczność badana jest w celu optymalnego prowadzenia procesu produkcji cukru.
- b) w Młyny Lubelskie Sp. z o.o., Mojsławice 58, 22-510 Uchanie, w którym stosowany jest prekursor narkotyków kat.3, kwas chlorowodorowy 35%- 38% jako odczynnik chemiczny stosowany w laboratorium zakładowym,
- c) 3 kontrole u osób posiadających sady owocowe – nadmanganian potasu stosowany jako środek ochrony roślin.

W wyniku przeprowadzonych kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena stanu sanitarno-technicznego placówek oświatowo-wychowawczych

Liczba placówek pod nadzorem: ogółem 100, w tym placówek stałych - 99 : 28 szkół podstawowych, 1 szkoła podstawowa specjalna, 1 liceum ogólnokształcące, 1 technikum, 5 zespołów szkół, w których funkcjonuje 7 placówek, 23 przedszkola, 2 żłobki, 1 placówka z pobytem całodobowym, 1 ognisko pracy pozaszkolnej, 2 placówki w wsparcia dziennego, 32 placówek - inne oraz 1 placówka sezonowa – wypoczynek letni dla dzieci w formie w miejscu zamieszkania.

W 2024 roku na terenie działania powiatu hrubieszowskiego z dniem 31.08.2024r., zakończyło działalność 6 placówek, zgłoszono zawieszenie działalności w 4 placówkach, zgłoszono działalność w 2 placówkach, zmieniono status organizacyjny zespołu szkolno-przedszkolnego - utworzono szkołę podstawową i przedszkole samorządowe.

Oddano do użytku zmodernizowane boisko sportowe przy szkole podstawowej

o nawierzchni trawiastej z nawodnieniem, bieżnią, skocznią i kortem tenisowym.

W placówkach będących pod nadzorem przeprowadzono 108 kontroli w tym:

- kontrole sanitarne: 51
- kontrole sprawdzające: 21
- kontrole interwencyjne: 2
- kontrola w celu wydania opinii przez pion HDiM: 1
- kontrole tematyczne ogółem 31 w zakresie:
 - przygotowania obiektów szkolnych do rozpoczęcia nowego roku szkolnego 2024/2025 – 16 i uwzględnienia nowego modelu sprawowanego nadzoru przeprowadzono 10 kontroli: 1 kontrolę w szkole podstawowej w zakresie oceny obciążenia uczniów ciężarem tornistrów szkolnych, 4 kontrole w 4 placówkach szkolnych w zakresie ograniczenia ryzyka negatywnego wpływu występującego w środowisku radonu na zdrowie ludzi.

Kontrola w trakcie wypoczynku letniego w formie w miejscu zamieszkania -1

Kontrola przed rozpoczęciem wypoczynku letniego w formie w miejscu zamieszkania -1

Ogółem wydano 33 decyzji: 14 decyzji płatniczych i 19 decyzji nakazowych,
w tym 5 decyzji zmieniających termin realizacji na poprawę stanu sanitarno technicznego:

- na przedszkola – 2 decyzje w tym 1 zmieniająca termin realizacji,,
- na szkoły podstawowe – 12 decyzji w tym 2 zmieniające termin realizacji,
- na zespoły szkół – 3 decyzje w tym 1 zmieniające termin realizacji,
- na placówka z pobytem całodobowym -1 decyzja
- na placówkę wychowania pozaszkolnego – 1decyzja zmieniająca termin wykonania.

Ogółem wyegzekwowano 11 decyzji w tym 3 z lat ubiegłych, które dotyczyły doprowadzenia do należytego stanu sanitarno-technicznego: schodów zewnętrznych prowadzących na boisko szkolne, schodów wejściowych i spocznika w wejściu od strony stołówki szkolnej, podłóg w salach lekcyjnych, świetlicy szkolnej, pracowni komputerowej, ścian w sali gimnastycznej zastępczej, ściany we wnęcie i w wiatrołapie, ścian, sufitów w salach lekcyjnych, w łączniku budynku głównego z salą gimnastyczną w zespołach sanitarnych wraz z szatniami i w korytarzu prowadzącym do sali gimnastycznej, blatów stolików i krzesełek uczniowskich, sanitariatów (dotyczy wyposażenia), braku kompletnego wyposażenia apteczki pierwszej pomocy, nie dostosowania mebli edukacyjnych do zasad ergonomii ucznia, nie zapewnienia równomiernego obciążenie zajęciami w poszczególnych dniach tygodnia w tygodniowym rozkładzie zajęć lekcyjnych. Aktualnie w stosunku do 8 placówek prowadzone jest postępowanie administracyjne w tym:

- wydane w roku 2024 w 5 placówkach,
- wydane w latach poprzednich – w 3 placówkach.

Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości dotyczyły złego stanu sanitarno-technicznego: dróg, dojść, placów zabaw, boisk sportowych, ścian, sufitów, podłóg w salach lekcyjnych, pracowni komputerowej, salach sypialnych, świetlicach szkolnych, bibliotece, wyposażenia sanitariatów, nieprawidłowego zestawienia mebli edukacyjnych, nie dostosowanie mebli do zasad ergonomii, systemu I pomocy, braku wyników badań oświetlenia.

Na jeden zespół szkół nałożono mandat karny w wysokości 150 zł na stwierdzony zły stan sanitarno-higieniczny w sanitariacie budynku siłowni (brak ręczników papierowych, na suficie zalegające pajęczyny, brudna podłoga).

Na placówki przedszkolne wpłynęły 2 informacje dotyczące niewłaściwych warunków sanitarno-higienicznych - występowania wszawicy.

Były to 2 zgłoszenia anonimowe w tym 1 telefoniczna i 1 zgłoszona osobiście. Podjęto działania z urzędu, przeprowadzono 2 kontrole interwencyjne w tym:

- interwencja zasadna - 1

Na jedną placówkę przedszkolną zgłoszono interwencję przez osobę podającą się za rodzica dziecka uczęszczającego do przedszkola w przedmiocie występowania wszawicy w grupie dzieci najmłodszych. Przeprowadzono kontrolę interwencyjną, w trakcie, której dyrektor przedszkola potwierdziła zgłoszenie występowania pojedynczych przypadków wszawicy u dzieci w jednej grupie.

- interwencja bezzasadna - 1

Jedna skarga telefoniczna zgłoszona na placówkę przedszkolną przez osobę podającą się za rodzica dziecka uczęszczającego do przedszkola w sprawie występowania wszawicy wśród dzieci. Przeprowadzono kontrolę interwencyjną, w trakcie, której nie potwierdzono wskazywanych zarzutów.

W dwóch placówkach przedszkolnych w trakcie kontroli interwencyjnych przeprowadzono pogadanki dla personelu pedagogicznego i dyrektora przedszkola nt. profilaktyki i zwalczania wszawicy oraz przekazano materiały edukacyjne – ulotki pt. „Wszawica Głowy”, „Pediculoza” – broszura oraz „Stanowisko Departamentu Matki i Dziecka w Ministerstwie Zdrowia w sprawie zapobiegania i zwalczania wszawicy u dzieci”. Dyrektor jednej placówki zobowiązała się do wzmożenia podejmowania stosownych działań profilaktycznych.

Oceniano warunki pobytu dzieci i młodzieży w placówkach nauczania i wychowania:

- **oceniono przygotowanie obiektów szkolnych do rozpoczęcia nowego roku szkolnego 2024/2025 w 16 szkołach** w tym: w 11 szkołach podstawowych, 1 liceum ogólnokształcącym i 3 zespołach szkół. Na terenie powiatu hrubieszowskiego wszystkie skontrolowane szkoły zostały w pełni przygotowane do rozpoczęcia nowego roku szkolnego 2024/2025, natomiast w 1 placówce szkolnej prowadzono prace modernizacyjne boiska sportowego.

- **ogółem oceniono dostosowanie mebli do wzrostu uczniów i przedszkolaków** w 46 placówkach/135 oddziałach na 1527 stanowiskach w tym: w związku z nowym modelem sprawowanego nadzoru mającym na celu stałe działania o charakterze edukacyjnym i profilaktycznym, w trakcie kontroli tematycznych oceniono dostosowanie mebli do zasad ergonomii ogółem w 9 placówkach szkolnych w 62 oddziałach na 634 stanowiskach pracy ucznia, nie dostosowanie mebli do zasad ergonomii stwierdzono w 6 szkołach w 22 oddziałach na 116 stanowiskach. Wystosowano wystąpienia pokontrolne z wyznaczonym terminem wykonania. Przeprowadzone kontrole sprawdzające wykazały wykonanie nałożonego obowiązku. W jednej szkole podstawowej w trakcie kontroli kompleksowej stwierdzono niedostosowanie mebli do zasad ergonomii w 2 oddziałach na 21 stanowiskach pracy ucznia, wydano decyzję administracyjną nakazową. Przeprowadzono kontrolę sprawdzającą, która wykazała wykonanie nałożonego obowiązku. W jednym zespole szkół w trakcie kontroli kompleksowej stwierdzono nieprawidłowe zestawienie mebli edukacyjnych w 2 oddziałach na 43 stanowiskach pracy ucznia, wydano decyzję administracyjną nakazową z nałożonym terminem wykonania

- **poddano higienicznej ocenie tygodniowe rozkłady zajęć lekcyjnych** w 25 skontrolowanych szkołach w 214 oddziałach. W jednej placówce szkolnej w 1 oddziale stwierdzono w tygodniowym rozkładzie zajęć lekcyjnych nie zachowanie równomiernego obciążenia zajęciami lekcyjnymi w poszczególnych dniach tygodnia - różnica liczby godzin lekcyjnych pomiędzy kolejnymi dniami tygodnia wynosiła 2 godziny 2 razy w tygodniu. Na stwierdzoną nieprawidłowość wydano decyzję administracyjną nakazową z nałożonym terminem wykonania, kontrola sprawdzająca wykazała wykonanie obowiązku.

- **dokonano oceny odpoczynku w czasie trwania przerw międzylekcyjnych w 25 szkołach w tym:**

- 11 - szkół, zapewnia wszystkie przerwy 10 min. i przynajmniej jedną przerwę dłuższą
- 14 - szkół, zapewnia przerwy krótsze niż 10 min, ale zapewniają co najmniej jedną przerwę 15 min. lub 20 min.

- **przeprowadzono ocenę obciążenia uczniów ciężarem tornistrów szkolnych w 8 placówkach szkolnych:** ogółem badaniem objęto 38 oddziałów, badaniu poddano 416 uczniów, stwierdzono, że:

- waga tornistra szkolnego do 10% masy ciała wynosiła u 270 uczniów,
- waga tornistra szkolnego w zakresie do 10 - 15% masy ciała wynosiła u 107 uczniów,
- waga tornistra szkolnego w zakresie >15% masy ciała wynosiła u 39 uczniów.

W trakcie kontroli prowadzono działania na rzecz edukacji prozdrowotnej ukierunkowanej na profilaktykę wad postawy, przedstawiono „Stanowisko Głównego Inspektora Sanitarnego”

- „Jakie czynniki mają wpływ na przekroczenie wagi tornistrów/plecaków uczniów”. Poinformowano dyrektorów szkół, że zbyt ciężki plecak może zaburzyć prawidłowy rozwój kręgosłupa. Dyrektorzy szkół zobowiązali się do przypomnienia wychowawcom klas i rodzicom, aby zwrócili szczególną uwagę na wagę plecaka z jego zawartością u uczniów, aby nie przekraczała powyżej 10-15% masy ciała ucznia zgodnie z zaleceniami Głównego Inspektora Sanitarnego,

- **przeprowadzono ocenę mebli szkolnych i przedszkolnych oraz urządzeń i sprzętu sportowego w zakresie posiadania certyfikatów:**

- w skontrolowanych 37 placówkach odsetek mebli zakupionych po 1997r. wynosi: do 50 % w 1 placówce, powyżej 50% w 12 placówkach, w 100% w 24 placówkach.

W 36 placówkach odsetek urządzeń i sprzętu sportowego zakupionego po 1997r. wynosi do 50% w 3 placówkach, powyżej 50% w 13 placówkach, 100% w 20 placówkach,

- **oceniono warunki do prowadzenia zajęć z wychowania fizycznego w 25-skontrolowanych szkołach:**

- 21 szkół posiada wystarczające warunki do prowadzenia zajęć z wychowania fizycznego,
- 4 szkół posiada niewystarczające warunki do prowadzenia zajęć z wychowania fizycznego, w których brakuje sal gimnastycznych lub sal gimnastycznych zastępczych, zajęcia lekcyjne w-f odbywają się na korytarzach szkolnych.

Na terenie miasta Hrubieszów funkcjonuje basen, z którego korzystają uczniowie w ramach zajęć w-f,

- **oceniono warunki posiadania przez placówkę substancji chemicznych i ich mieszanin w 25 szkołach:**

- przeprowadzone kontrole wykazały, że jedna szkoła posiada na stanie substancje chemiczne i ich mieszaniny, które są wykorzystywane do doświadczeń chemicznych w formie pokazowej przez nauczycieli, warunki oceniono jako właściwe.

- oceniono zapewnienie miejsc na pozostawienie podręczników i przyborów szkolnych w 25 szkołach

- wszystkie skontrolowane szkoły zapewniły uczniom miejsce na pozostawienie części podręczników i pomocy szkolnych.

- przeprowadzono pomiary:

- temperatury wody w 46 placówkach, 158 pomieszczeniach w 170 punktach. Nieprawidłowości nie odnotowano,
- temperatury powietrza w 26 placówkach w 129 salach lekcyjnych/salach zabaw,
- powierzchni 21 sal lekcyjnych/sal zabaw w 18 placówkach. Nie stwierdzono nieprawidłowości,
- inne pomiary (odległość ustawionych kontenerów na śmieci od budynków) -15 .

W 2024 r. na podstawie przedstawionych w trakcie kontroli sanitarnych wyników pomiarów natężenia i równomierności oświetlenia w placówkach szkolno-wychowawczych: wykonanych wg normy:

- PN-EN 12464-1:2012 przez podmioty zewnętrzne w 24 placówkach, nie stwierdzono nieprawidłowości, nie wydano decyzji administracyjnych,
- PN-EN12464-1:2004, PN-EN 12464-1:2022-01 przez podmioty zewnętrzne w 11 placówkach i przez Oddział Laboratoryjny PSSE w Zamościu w 1 placówce. Nie stwierdzono nieprawidłowości. Nie wydano decyzji administracyjnych,
- w 1 placówce szkolnej w trakcie kontroli stwierdzono brak badań oświetlenia pomiarów równomierności i natężenia oświetlenia na stanowiskach pracy ucznia, na stwierdzoną nieprawidłowość wydano decyzję z nałożonym terminem wykonania. Nie wystosowano wystąpień.

Zapewnienie profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej w placówkach oświatowo wychowawczych na 25 skontrolowane szkoły, w 6 funkcjonują gabinety profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej, w pozostałych szkołach opieka medyczna sprawowana jest przez lekarzy rodzinnych, opieka pielęgniarska sprawowana zadaniowo w pomieszczeniach udostępnianych przez dyrektorów szkół.

Żywnienie/dożywianie dzieci w szkołach:

Na 25 szkół skontrolowanych, 22 prowadzi dożywianie, w tym:

- 13 szkół posiada stołówki,
- 12 szkół zapewnia żywienie w formie cateringowej.

W 10 szkołach wydawany jest posiłek II daniowy, w 12 szkołach posiłek jednodaniowy. Ogółem z żywienia korzysta 2133 dzieci, w tym z pełnych obiadów 1482 i z posiłku I daniowego 651. W 10 placówkach zapewnia się uczniom wodę do picia, korzysta 1944 uczniów.

Właściwe warunki do utrzymania higieny osobistej w placówkach stałych.
W 49 placówkach zapewniono właściwe warunki do utrzymania higieny osobistej. Na dzień 31 grudnia 2024r. skontrolowane placówki mają zapewnioną bieżącą ciepłą i zimną wodę przy punktach mycia, nie zachowano standardów dostępności do urządzeń sanitarnych. w 1 placówce do 25%, w pozostałych placówkach standardy dostępności do urządzeń higieniczno- sanitarnych zachowano w 100%.

Zaopatrzenie w wodę i odprowadzenie ścieków.
Na 49 skontrolowanych placówek stałych: 2 placówki posiada własne ujęcie wody, 47 placówek posiada podłączenie wody z wodociągów gminnych lub miejskich. Brak podłączenia do sieci kanalizacyjnych w 15 placówkach, placówki te posiadają zbiornik bezodpływowy (szambo) lub własną oczyszczalnię ścieków, 34 placówek posiada podłączenie do sieci kanalizacyjnej

Prowadzono monitoring bazy wypoczynku zimowego i letniego dla dzieci i młodzieży na terenie powiatu hrubieszowskiego.

W bazie wypoczynku nie zgłoszono wypoczynku zimowego w formie w miejscu zamieszkania i w formie wyjazdowej. Zgłoszono 1 wypoczynek letni w formie w miejscu zamieszkania. W ramach nadzoru przeprowadzono kontrole przez pion HDiM i Sekcję HŻŻ, w trakcie których stwierdzono, że w obiekcie, w którym odbywał się wypoczynek letni dzieci i młodzieży zapewniono właściwe warunki sanitarnohigieniczne.

Współpracowano z instytucjami, organizacjami społecznymi, samorządami gmin itp.
Wystosowano ogółem – 18 pism:

1. do starostwa powiatowego – 1
 - informacja dot. oceny warunków sanitarnohigienicznych placówek oświatowo-wychowawczych na terenie powiatu hrubieszowskiego za rok 2023
2. do organów prowadzących placówki – 2
 - w sprawie przesłania aktualnego wykazu placówek oświatowo-wychowawczych,
 - w związku z otrzymanym pismem Lubelskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego z dnia 18.09.2024r. znak: DNS-HDiM.9011.4.70.2024 przekazano informacje, że zostaną podjęte działania kontrolne przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej nadzoru w obszarze narażenia na radon a w szczególności w placówkach oświatowo wychowawczych,

w których przeprowadzone na zlecenie Głównego Inspektora Sanitarnego pomiary wykazały przekroczenie poziomu odniesienia dla średniorocznego stężenia promieniotwórczego radonu 300 Bq/m^3 , w których przeprowadzono pomiary średniorocznego stężenia radonu wykazały przekroczenia należy podjąć skuteczne działania mające na wyeliminowanie przekroczeń stężenia radonu. W tych placówkach należy w okresie grzewczym przeprowadzić badania kontrolne sprawdzające skuteczność podjętych działań oraz poinformować Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego o wynikach pomiarów i charakterze podjętych działań,

3. do dyrektorów placówek i organów prowadzących placówki oświatowo-wychowawcze

– 4

– w związku ze zbliżającym się okresem zimowego wypoczynku dzieci i młodzieży przypominano organizatorom wypoczynku letniego o obowiązku dostosowania działań w tym zakresie do zasad zawartych w Rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 marca 2016r. w sprawie wypoczynku dla dzieci i młodzieży (Dz.U. z 2016 poz. 452 z załącznikami),

– w związku ze zbliżającym się wypoczynkiem letnim przypominano o priorytecie jakim jest zapewnienie bezpieczeństwa i właściwych warunków higieniczno-sanitarnych oraz przestrzeganie zasad higieny, przekazano materiały edukacyjne, podano adresy stron internetowych z informacjami i materiałami edukacyjnymi nt. bezpiecznego wypoczynku.

– w związku z otrzymanym pismem Lubelskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego z dnia 10.06.2024r. znak: DNS-HDiM.9011.3.24.2024 przekazano informacje, że w placówkach, w których przeprowadzono pomiary średniorocznego stężenia radonu wykazały przekroczenia należy podjąć skuteczne działania mające na wyeliminowanie przekroczeń stężenia radonu. W tych placówkach należy w okresie grzewczym przeprowadzić badania kontrolne sprawdzające skuteczność podjętych działań oraz poinformować Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego o wynikach pomiarów i charakterze podjętych działań,

– w związku z otrzymanym pismem Lubelskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego z dnia 10.06.2024r. znak: DNS-HDiM.9011.3.23.2024 przypominano, że aktualną normą w zakresie oświetlenia jest Polska Norma PN-EN124-1:2022-01 Światło i oświetlenie - Oświetlenie miejsc pracy Część 1: Miejsca pracy we wnętrzach

4. do dyrektorów placówek oświatowo-wychowawczych – 1

– w związku z nowym modelem sprawowanego nadzoru mającym na celu stałe działania o charakterze profilaktycznym, zwrócono się z prośbą o wzmożenie działań na rzecz zapewnienia właściwych, dostosowanych ergonomicznie stanowisk pracy/nauki oraz

poinformowano o wymaganiach wyposażenia w meble sal dydaktycznych, które określają normy: PN-ISO5970:1994, PN-EN 1729-1:2007, PN-EN 1729-1:2016,

5. do organizatora wypoczynku letniego w formie w miejscu zamieszkania – 2

– przed wypoczynkiem przypomniano o zapewnieniu bezpiecznych i higienicznych warunków w trakcie trwania wypoczynku oraz przekazano materiały edukacyjno-informacyjne ww. zakresie,

– przypomniano o priorytecie jakim jest zapewnienie bezpieczeństwa i właściwych warunków higieniczno- sanitarnych oraz przestrzeganie zasad higieny, przekazano materiały edukacyjne oraz podano adresy stron internetowych z informacjami i materiałami edukacyjnymi dotyczące bezpiecznego wypoczynku,

6. do dyrektorów szkół – 4

– informacja o webinarze dedykowanym dla dyrektorów szkół dot. promocji szczepień przeciw HPV, w którym udział wezmą m.in. Ministra Zdrowia Izabela Leszczyna i Ministra Edukacji Narodowej Barbara Nowacka,

– przekazano materiały dot. programu bezpłatnych szczepień w szkołach przeciwko wirusowi brodawczaka ludzkiego HPV, podano stronę: <https://www.gov.pl/web/zdrowie/dla-szkol>., poinformowano, że realizacja powszechnego programu szczepień przeciw HPV odbywa się na zasadach określonych w zaleceniach Ministra Zdrowia w zakładce: <https://www.gov.pl/web/zdrowie/dla-swiadczeniodawcow>,

– zwrócono się z prośbą o zgłoszenie szkoły do wzięcia udziału w programie szczepień przeciwko HPV wraz ze wskazaniem koordynatora szkolnego odpowiedzialnego za bezpośredni kontakt między szkołą a Powiatową Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną w Hrubieszowie zgodnie z wytycznymi Ministra Zdrowia,

– w związku z pojawiającymi się kolejnymi przypadkami wścieklizny na terenie powiatu hrubieszowskiego przesłano materiały edukacyjne – ulotka pt. „Wścieklizna”,

7. do starosty/wójta/burmistrza -1

– w związku ze zbliżającym się okresem wakacji letnich i wzmożoną aktywnością ruchową na świeżym powietrzu, zwrócono się o wzmożenie kontroli pod kątem zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków korzystania ze szkolnych oraz przedszkolnych placów zabaw, a także ogólnodostępnych rekreacyjno- sportowych boisk „Orlik”. Przypomniano, że szczególną uwagę należy zwrócić na stan techniczny urządzeń oraz zgodne z zasadami BHP ich użytkowanie a montaż zgodny z instrukcją, piasek w piaskownicy winien być wymieniony i zabezpieczony przed zanieczyszczeniem (dostępem psów i kotów),

w miejscach gier i zabaw powinny znajdować się tablice informujące o zasadach użytkowania urządzeń i sprzętu,

8. wystąpienie pokontrolne do organów prowadzących i szkół – 3

- w sprawie podjęcia skutecznych działań dot. wykonania stwierdzonych nieprawidłowości w trakcie kontroli tematycznych uwzględniających nowy model sprawowanego nadzoru tj. o charakterze profilaktycznym w celu zapobiegania wadom postawy w zakresie oceny dostosowania mebli szkolnych do wymagań ergonomii w wytypowanych szkołach w okresie od 12.02.2024r. do 15.03.2024r. z nałożonym terminem wykonania
- w sprawie podjęcia skutecznych działań dot. wykonania stwierdzonych nieprawidłowości w trakcie kontroli tematycznych uwzględniających nowy model sprawowanego nadzoru tj. o charakterze profilaktycznym w celu zapobiegania wadom postawy w zakresie oceny dostosowania mebli szkolnych do wymagań ergonomii w wytypowanych szkołach w październiku 2024r. z nałożonym terminem wykonania
- w sprawie podjęcia skutecznych działań w celu poprawy bezpieczeństwa zdrowotnego uczniów w zakresie obciążenia uczniów tornistrami w szkołach, po stwierdzonych uwagach w trakcie kontroli tematycznych uwzględniających nowy model sprawowanego nadzoru w zakresie indywidualnej oceny ciężaru ciała ucznia i ciężaru jego tornistra października 2024r.

Problemy występujące w placówkach oświatowo wychowawczych:

- brak sal gimnastycznych,
- brak gabinetów profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej, w większości szkół na terenie powiatu opieka lekarska sprawowana przez lekarza rodzinnego, opieka pielęgniarska sprawowana w formie zadaniowej w udostępnionych pomieszczeniach,
- dowóz uczniów do szkół odbywa się z kilku odległych miejscowości do jednej szkoły autobusem lub busem, co wydłuża czas pobytu uczniów w placówce. Uczniom dojeżdżającym zapewniono pobyt w tym czasie w świetlicy szkolnej lub wydzielonej sali pod nadzorem nauczyciela do chwili odjazdu.

Wnioski:

W wyniku prowadzonego postępowania administracyjnego, z roku na rok systematycznie następuje poprawa stanu sanitarnohigienicznego i technicznego w nadzorowanych placówkach nauczania i wychowania. W dalszym ciągu w placówkach oświatowych jest brak gabinetów profilaktycznej opieki zdrowotnej. Brak nakładów finansowych przekazywanych przez organy jednostek nadrzędnych prowadzących placówki na realizację wydanych zaleceń. Infrastruktura do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego jest w dalszym ciągu nie wystarczająca.

Sprawozdanie z działalności stanowiska Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia w 2024 r

W 2024 roku realizowano następujące programy edukacyjne w placówkach nauczania i wychowania:

- 1. „Czyste powietrze wokół nas”**
- 2. „Nie pal przy mnie, proszę”**
- 3. „Znajdź właściwe rozwiązanie”**
- 4. „Wybierz Życie – Pierwszy Krok”**
- 5. „Bieg po zdrowie”**
- 6. „Znamię. Znam je”**
- 7. „Podstępne WZW”**
- 8. „ARS czyli jak dbać o miłość”**
- 9. „Skąd się biorą produkty ekologiczne”**
- 10. „Dzielne dzieciaki i ich sposoby na mikroby”**
- 11. „Trzymaj Formę”**

W związku z powyższym przeprowadzono wizytacje w 46 placówkach nauczania i wychowania realizujących programy edukacyjne.

„Program Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu w Polsce”
profilaktyka antytytoniowa.

W ciągu całego roku prowadzony był monitoring przestrzegania zakazu palenia w szkołach, w placówkach użyteczności publicznej, podmiotach działalności leczniczej.

Prowadzono następujące akcje prozdrowotne:

1. W ramach obchodów **Światowego Dnia AIDS oraz działań profilaktycznych HIV/AIDS** zorganizowano Punkty Informacyjno-edukacyjne dla społeczności lokalnej w Hrubieszowskim Domu Kultury. Uczestniczono w 7 akcjach profilaktycznych zorganizowanych w placówkach nauczania.

Informacje dotyczące anonimowego i bezpłatnego wykonania testu na HIV umieszczono na stronie PSSE, Facebook, przekazano do TV lokalnej. W ramach obchodów Europejskiego Tygodnia Testowania zorganizowano pokaz slajdów dla społeczności lokalnej w Hrubieszowskim Domu Kultury. Materiały edukacyjne dotyczące: obchodów Światowego Dnia AIDS, punktów diagnostycznych wyeksponowano na tablicach ogłoszeń,

w siedzibie PSSE w Hrubieszowie oraz podczas akcji profilaktycznych prowadzonych dla społeczności lokalnej. Rozdysponowano materiały edukacyjne dot. ww. tematyki do zakładów fryzjerskich, gabinetów kosmetycznych, usług gastronomicznych, placówek nauczania.

2. „Światowy Dzień bez Tytoniu”

Przeprowadzono 3 pogadanki dla uczniów szkół podstawowych. Zorganizowano 4 Punkty informacyjno – edukacyjne dla społeczności lokalnej w Hrubieszowskim Domu Kultury, Miejskim Przedszkolu Nr 5 w Hrubieszowie, Sklepie spożywczym „ARS” w Hrubieszowie oraz na Deptaku miejskim w Hrubieszowie, podczas akcji prowadzono rozdawnictwo materiałów edukacyjnych. Materiały edukacyjne przekazano do usług gastronomicznych, placówek nauczania i wychowania.

Opracowano i przekazano plansze do TV lokalnej, informację umieszczono na stronie Facebook PSSE Hrubieszów.

3. „Światowy Dzień Rzucania Palenia Tytoniu”

Zorganizowano 3 Punkty informacyjno – edukacyjne w Hrubieszowskim Domu Kultury, oraz w 2 NZOZ -ach. Przeprowadzono 6 spotkań profilaktycznych w placówkach nauczania. W siedzibie PSSE w Hrubieszowie w miejscu dostępnym dla petentów i pracowników, na tablicach ogłoszeń, oraz na stronie Facebook umieszczono materiały edukacyjne dotyczące profilaktyki antytytoniowej.

Planszę informacyjną przekazano do TV lokalnej. Materiały edukacyjne dotyczące ww. tematyki przekazano do: placówek nauczania, podmiotów działalności leczniczej, samorządów lokalnych.

5. „Bezpieczny i zdrowy wypoczynek letni”, „Bezpieczny i zdrowy wypoczynek zimowy”.

Edukacją objęto uczestników wypoczynku tematycznych spotkań (pogadanki) dotyczyła: 10 zasad zdrowego stylu życia; dopalaczy; higieny osobistej; profilaktyki zatruc pokarmowych; profilaktyki antytytoniowej; profilaktyki chorób meningokokowych; odkleszczowych; profilaktyki grypy; pedikulozy; bezpiecznych wakacji; pierwsza pomoc w razie udaru; zasad bezpieczeństwa podczas upałów; chroń swoją skórę; ABCDE czerniaka; woda dla czego warto ją pić; higieny osobistej; jak skutecznie myć ręce; 6 kroków do naprawdę czystych rąk; prawidłowego postępowania podczas kaszlu i kichania; szczepienia w kierunku HPV; boleriozy; szczepienia ochronne – kalendarz szczepień dla dzieci i dorosłych; podstawowe zasady bezpiecznego grzybobrania; zatrucia grzybami; jak postępować w sytuacjach, gdy ktoś potrzebuje pomocy; ferie z sanepidem; zimą zapobiegaj urazom; ferie zimowe w sieci, bezpieczne ferie; palenie uzależnia, STOP dopalaczom; uwaga rodzice; odmawiam nawet łyka

energetyka; jestem oporny na antybiotyki dzięki bakterie; etykiety bez tajemnic; jedz na zdrowie.

Uczestnikom przedstawiono prezentację Czyste ręce zdrowia więcej, Bezpieczne wakacje, W głębi lasu, Wirtualny świat realnych zagrożeń.

Do organizatorów wypoczynku wystosowano listy intencyjne z materiałami edukacyjnymi dotyczącymi bezpiecznego wypoczynku, dopalaczy, meningokoków, kleszczy, jak skutecznie myć ręce.

Podczas wypoczynku letniego i zimowego uczestnikom organizowano konkursy wiedzy, konkursy plastyczne dot. szkodliwości palenia tytoniu, „Co i dlaczego szkodzi zdrowiu”, „Wiem jak dbać o zdrowie”, prowadzono pokazy jak prawidłowo myć ręce.

Materiały edukacyjne umieszczono na Facebook PSSE, eksponowano podczas akcji profilaktycznych.

6. „Światowy Dzień Zdrowia”

Materiały edukacyjne umieszczono w siedzibie PSSE w Hrubieszowie w miejscu dostępnym dla petentów. Planszę informacją przekazano do TV lokalnej oraz umieszczono na stronie Facebook PSSE.

Zorganizowano 2 Punkty informacyjno – edukacyjne dla społeczności lokalnej w Przychodni Podstawowej Opieki Zdrowotnej „Centrum Zdrowia w Hrubieszowie, przy ul. Zamojskiej oraz Samodzielnym Publicznym Zespół Opieki Zdrowotnej w Hrubieszowie, ul. Józefa Piłsudskiego.

W 3 placówce nauczania przeprowadzono spotkanie profilaktyczne z uczniami dotyczące ww. tematyki. Materiały edukacyjne wyeksponowano na tablicach ogłoszeń w miejscowości.

7. „Europejski Tydzień Szczepień”.

Wystosowano listy intencyjne do Jednostek Samorządu Terytorialnego, Podmiotów Lecznich, Placówek Nauczania i Wychowania informacja o obchodach Europejskiego Tygodnia Szczepień.

W siedzibie PSSE w Hrubieszowie zorganizowano kącik edukacyjny dla pracowników i petentów.

Zorganizowano 3 Punkty informacyjno – edukacyjne dla społeczności lokalnej tj.: w Hrubieszowskim Domu Kultury, 2 w Przychodni Rejonowej w Hrubieszowie, ul. Mickiewicza.

Materiały edukacyjne umieszczono na stronie Facebook PSSE oraz tablicach ogłoszeń w miejscowości. Planszę informacyjną przekazano do TV Lokalnej.

Zorganizowano akcję edukacyjną w 1 placówce nauczania (Zespół Szkół Nr. 4

w Hrubieszowie).

8. „Europejski Dzień Wiedzy o Antybiotykach”

Materiały edukacyjne wyeksponowano w siedzibie PSSE w Hrubieszowie w miejscu dostępnym dla petentów, na tablicach ogłoszeń oraz na stronie Facebook PSSE.

Planszę informacyjną przekazano do TV lokalnej, do podmiotów działalności leczniczej, Jednostek Samorządu Terytorialnego.

Zorganizowano 1 Punkt informacyjno – edukacyjny dla społeczności lokalnej w Samodzielnym Publicznym Zespół Opieki Zdrowotnej w Hrubieszowie, ul. Józefa Piłsudskiego oraz kącik edukacyjny w Hrubieszowskim Domu Kultury.

9. Profilaktyka Środków Psychoaktywnych

Informację w tym zakresie umieszczono na stronie Facebook PSSE w Hrubieszowie.

Materiały edukacyjne przekazano do placówek nauczania do wykorzystania w ramach działań prozdrowotnych w tym wypoczynku zimowego i letniego dzieci i młodzieży.

Podczas organizowanych akcji profilaktycznych prowadzono rozmowy indywidualne z osobami zainteresowanymi ww. tematyką. W placówkach nauczania prowadzono spotkania profilaktyczne – pogadanki, pokazy slajdów dotyczące ww. tematyki.

10. Profilaktyka zatruc grzybami.

W ramach profilaktyki zatruc grzybami pracownik uczestniczył w spotkaniach profilaktycznych podczas wypoczynku letniego dzieci i młodzieży, podczas których uczestnikom przedstawiono film edukacyjny dot. ww. tematyki.

Planszę informacyjną przekazano do TV Lokalnej, umieszczono na stronie Facebook PSSE. Materiały edukacyjne przesłano do organizatorów wypoczynku letniego dzieci i młodzieży.

Zorganizowano punkt informacyjno-edukacyjny w związku ze zbliżającym się sezonem grzybowym dla społeczności lokalnej, podczas której udzielano porad, prowadzono rozmowy indywidualne.

Zorganizowano 2 akcje edukacyjna dla społeczności lokalnej przy współpracy z Nadleśnictwem Strzelce.

W Niepublicznym Przedszkolu „Mamy Siebie” uczestniczono w zajęciach dydaktycznych pod hasłem „Grzyby”.

Prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych podczas akcji profilaktycznych.

11. Profilaktyka chorób pasożytniczych- kleszcze, wszawica.

Materiały edukacyjne przekazano do placówek nauczania i wychowania oraz podczas organizowanych akcji profilaktycznych.

Prowadzono rozdawnictwo materiałów edukacyjnych podczas akcji profilaktycznych organizowanych dla społeczności lokalnej. Materiały zamieszczono na stronie Facebook PSSE.

12. Akcja dla Kobiet „Profilaktyka Raka Szyjki Macicy”.

Zorganizowano 2 punkty informacyjno edukacyjne tj.: w Hrubieszowskim Domu Kultury podczas akcji oddawanie krwi oraz w Sklepie Kaufland w Hrubieszowie podczas których zachęcano Kobiety oraz Mężczyzn do badań, prowadzono rozdawnictwo materiałów edukacyjnych dotyczących ww. tematyki.

13. Akcja „Idę do szkoły”.

Wystosowano list intencyjny do placówek nauczania i wychowania z informacją o prowadzonej akcji „Idę do szkoły” skierowanej do rodziców uczniów kl. I wraz z materiałami edukacyjnymi.

Uczestniczono w 2 spotkaniach profilaktycznych z rodzicami uczniów kl. I podczas których uczestnikom spotkania przedstawiono prezentację „Higiena i bezpieczeństwo w szkole”.

14. Inne działania lokalne.

- **Kampanie edukacyjne:**

- **Wirtualny świat realnych zagrożeń, Napoje energetyczne, Promieniowanie UV.**

W ramach akcji w placówkach nauczania i wychowania, w placówkach wypoczynku dzieci i młodzieży prowadzono pogadanki, emisje filmów edukacyjnych.

Podczas akcji prozdrowotnych organizowanych dla społeczności lokalnej eksponowano materiały edukacyjne dotyczące dot. ww. tematyki.

- **Kampania edukacyjna „Wybieraj bezpieczną żywność”**

Zorganizowano 27 spotkań profilaktycznych w ramach Kampanii dla osób w wieku od 25 do 45 r.ż. w placówkach nauczania, Środowiskowego Domu Pomocy Społecznej w Modryniu, Gminnych Ośrodkach Kultury, podmiotach działalności leczniczej, samorządach lokalnych, sklepach, restauracjach oraz 3 punktach informacyjno – edukacyjnych dla społeczności lokalnej. Podczas akcji prowadzono rozdawnictwo materiałów edukacyjnych osobom zainteresowanym.

- **Kampania #PlantHealth4Life.**

Zorganizowano 16 spotkań profilaktycznych w związku z realizowaną Kampanią skierowaną do ogółu społeczeństwa, spotkania prowadzono w placówkach nauczania i wychowania, samorządach lokalnych, Środowiskowym Domu Samopomocy w Hrubieszowie.

15. Działania lokalne sezonowe w 2024 r.

- Promocja szczepień ochronnych

Materiały edukacyjne dot. w/w tematyki przekazywano na bieżąco do TV Lokalnej w celu emisji dla ogółu społeczeństwa przekazano do placówek nauczania i wychowania Gminnych Ośrodków Kultury.

Organizowano punkty informacyjno-edukacyjne w ramach Akcji # Szczepimy się dla społeczności lokalnej, prowadzono rozmowy indywidualne, rozdawnictwo materiałów edukacyjnych dotyczące ww. tematyki. Działania skierowane były również dla uchodźców z Ukrainy.

- Profilaktyka grypy.

W placówkach nauczania i wychowania prowadzono pogadanki, pokaz prawidłowego mycia rąk, konkursy plastyczne, zabawy ruchowe przy akompaniamencie muzyki do piosenki „Znikaj wirusie” „Czyste ręce zdrowia więcej”.

Materiały edukacyjne umieszczono na stronie Facebook PSSE oraz przekazano do placówek nauczania i wychowania.

- Współpraca przy realizacji zadań.

Realizując działania prozdrowotne współpracowano z władzami administracji państwowej i jednostek samorządowych, z kierownikami i pracownikami podmiotów działalności leczniczej, z dyrekcją i szkolnymi koordynatorami programów edukacyjnych w placówkach nauczania i wychowania, z właścicielami TV lokalnej, z dyrektorami domów kultury, Hrubieszowskim Domem Kultury, Gminnymi Ośrodkami Kultury, samorządami lokalnymi, właścicielami restauracji, barów, salonów kosmetycznych, salonów fryzjerskich, Komendą Powiatową Policji, Środowiskowym Domem Samopomocy w Modryniu, Środowiskowym Domem Samopomocy w Hrubieszowie.

- Akcje i spotkania profilaktyczne.

Uczestniczono w spotkaniach profilaktycznych w placówkach nauczania i wychowania oraz w akcjach profilaktycznych, zabawach sportowych organizowanych podczas wypoczynku zimowego i letniego dzieci i młodzieży. Podczas spotkań i akcji profilaktycznych eksponowano i prowadzono rozdawnictwo materiałów edukacyjnych dotyczących: chorób pasożytniczych, profilaktyki antytytoniowej, profilaktyki HIV/AIDS, wszawicy, grypy, dopalaczy, cyberuzależnień, szczepień ochronnych oraz szczepień zgodnie z kalendarzem szczepień (dla dzieci dorosłych), zdrowia psychicznego i depresji, zasad zdrowego żywienia, bezpiecznego wypoczynku dzieci i młodzieży, bezpiecznego grzybobrania oraz ulotki dotyczące higieny

w tym higieny mycia rąk, Kampanii edukacyjnych „Wybieraj bezpieczną żywność”, Kampania #PlantHealth4Life, „Profilaktyka Raka Szyjki Macicy”, akcji „Idę do szkoły”.

Ponadto do placówek nauczania i wychowania na bieżąco przekazywano materiały edukacyjne w związku z realizowanymi programami edukacyjnymi.

Podsumowanie

Bardzo istotny wpływ na realizację zadań Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Hrubieszowie ma współpraca z innymi inspekcjami i służbami: Powiatowym Lekarzem Weterynarii, Komendą Powiatową Policji, WIOŚ, Powiatowym Inspektorem Nadzoru Budowlanego, SPZOZ Hrubieszów, Wojewódzkim Ośrodkiem Medycyny Pracy w Lublinie, Instytutem Medycyny Pracy w Łodzi, z przedsiębiorstwami wodociągowymi oraz władzami samorządowymi: Starostwem Powiatowym, Urzędem Miasta, Urzędem Gmin.

Podsumowując, należy stwierdzić, że stan sanitarny powiatu za 2024 r. należy ocenić jako dobry.

Prowadzony monitoring i nadzór sanitarno-epidemiologiczny zapewniają podejmowanie działań adekwatnych do aktualnej sytuacji, potrzeb i zagrożeń.

**Państwowy Powiatowy
Inspektor Sanitarny
w Hrubieszowie
mgr Ewa Krasnopolska**

